

Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost

Pravilnik je objavljen u "Službenom listu RCG", br. [65/2002](#), [13/2003](#), [59/2004](#), [79/2005](#), [16/2006](#) i "Službenom listu CG", br. [64/2008](#) - Odluka US CG, [30/2013](#), [32/2015](#), [53/2017](#), [84/2017](#), [12/2021](#), [73/2021](#), [106/2021](#), [30/2024](#) i [124/2024](#).

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom bliže se uređuje način primjene Zakona o porezu na dodatu vrijednost "Službeni list RCG", br. 65/01, 38/02, 72/02, 21/03 i 76/05, (u daljem tekstu: Zakon).

II. PREDMET OPOREZIVANJA

Član 2

(1) Predmet oporezivanja je svaki promet (u daljem tekstu: isporuka) proizvoda i usluga objavljen u zemlji uz naknadu koji u okviru obavljanja svoje djelatnosti izvrši poreski obveznik radi ostvarivanja prihoda, uvoz proizvoda, kao i upotreba proizvoda i usluga u neposlovne svrhe, ako su ispunjeni ostali Zakonom propisani uslovi. Samostalnost, trajnost i namjera ostvarenja prihoda moraju postojati istovremeno.

(2) Poreski obveznik obavlja djelatnost samostalno ako je obavlja za svoj račun i na ličnu odgovornost. Bitno obilježje oporezive isporuke je međusobna uzročna veza između isporuke i naknade.

1. Isporuka proizvoda i usluga

Član 3

(1) Isporuka proizvoda predstavlja prenos prava raspolaganja pokretnim, odnosno nepokretnim stvarima na kupca. Proizvodima se smatraju predmeti ili skup stvari i dobra koja se u prometu smatraju proizvodima, kao što su: električna energija, plan, energija za zagrijavanje, zamrzavanje i hlađenje i sl.

(2) Skup stvari predstavlja skup više odvojenih predmeta objedinjenih u jedinstvenu cjelinu, a koji se u funkcionalnom smislu smatraju proizvodom.

Član 4

(1) Uslugama se smatraju sve isporuke koje se vrše uz naknadu, a koje ne predstavljaju isporuku proizvoda.

(2) Uslugama se smatra i prenos, ustupanje i korišćenje autorskih prava, patenata, licenci, zaštitnih znakova i drugih imovinskih prava.

(3) Ako jedna isporuka istovremeno ima obilježje isporuke proizvoda i obilježje usluge, za razgraničenje su bitna ona obilježja koja određuju stvarni poslovi sadržaj isporuke, uzimajući u obzir volju ugovorenih strana.

(4) Kod popravke proizvoda za razgraničenje da li se radi o isporuci proizvoda ili usluge bitno je učešće materijala koje je nabavio poreski obveznik (koji obavlja popravku) u ukupnoj naknadi. Ako je učešće naknade koja se odnosi na materijal veće od 50% od ukupnog iznosa naknade koja se odnosi na popravku proizvoda, u tom slučaju radi se o isporuci proizvoda i obratno.

2. Oplemenjivanje i izrada proizvoda od materijala naručioca

Član 5

(1) Ako naručilac preda proizvođaču materijal radi prerade, obrade, dorade ili izrade određenog proizvoda, ta isporuka nije oporeziva jer naručilac i dalje zadržava pravo raspolaganja tim materijalom.

(2) Ako proizvođaču iz stava 1 ovog člana, nakon obrade ostanu nusproizvodi ili otpaci iznad 5% vrijednosti njegove isporuke, a koje je trebalo vratiti naručiocu, radi se o isporuci proizvoda od strane naručioca proizvođaču, na koju se obračunava PDV.

(3) Ako naručilac iz stava 1 ovog člana isporučuje proizvođaču materijal, djelove ili sastojke, pri čemu ne zadržava pravo raspolaganja tim isporukama, već tim isporukama plaća proizvođačeve isporuke, odnosno protivisporuke, u tom slučaju se radi o oporezivim isporukama, odnosno o razmjenu.

3. Razmjena

Član 6

(1) Ako pri isporuci proizvoda, odnosno usluga naknada nije novčana, već se sastoji u isporuci drugog proizvoda ili usluge, u tom slučaju se radi o razmjeni proizvoda, odnosno usluga.

(2) Kod razmjene, isporuke podliježu oporezivanju kod oba isporučioaca proizvoda, odnosno usluga.

4. Povraćaj proizvoda

Član 7

(1) Ako kupac u reklamnom roku ili u drugom roku koji je određen ugovorom vrati proizvod dobavljaču (isporučiocu), smatra se da isporuka nije bila izvršena.

(2) Ako isporučilac u roku iz stava 1 ovog člana zamijeni jedan proizvod drugim, smatra se da je izvršen prvobitni promet proizvoda, koji je oporeziv.

(3) Ako isporučilac u garantnom roku zamijeni proizvod drugim proizvodom iste vrste, istog trgovačkog kvaliteta i istih tehničkih karakteristika, takva isporuka nije oporeziva.

(4) Ako isporučilac iz st. 2 i 3 ovog člana da u zamjenu drugi proizvod manje ili veće vrijednosti, te razlike uvećavaju, odnosno smanjuju poresku osnovicu.

(5) Ako kupac vrati ambalažu za koju mu je prodavac obračunao i zaračunao PDV, smatra se da nije izvršena oporeziva isporuka.

5. Stvarni ulozi

Član 8

Na stvarne uloge uplaćene u postupku povećanja osnovnog kapitala društva, ne obračunava se i ne plaća PDV.

6. Isporuca novooizgrađenih nepokretnosti

Član 9

(1) Novoizgrađenim nepokretnostima smatraju se nepokretnosti (građevinski objekti i njihovi dijelovi) koje su izgrađene, isporučene i plaćene poslije 31. marta 2003. godine.

(2) Nepokretnosti koje će na dan 31. marta 2003. godine biti izgrađene (dovršene) a neisporučene, kao i nepokretnosti koje su plaćene do 31. marta 2003. godine, u dijelu u kojem su plaćene i na koje se obračunava porez na promet nepokretnosti, u smislu odredaba zakona kojim se uređuje oporezivanje prometa nepokretnosti, ne smatraju se novoizgrađenim nepokretnostima, u smislu ovog pravilnika.

7. Posebni slučajevi prometa proizvoda i usluga

Član 10

(unos proizvoda u društvo)

(1) Unos privatne (lične) imovine u društvo ne podliježe oporezivanju.

(2) Ako član društva izuzima proizvode iz društva, takvo izuzimanje smatra se oporezivom isporukom.

(3) Ako društvo unosi imovinu u drugo društvo, radi se o oporezivoj isporuci.

(4) Društvo za unesena dobra u društvo daje naknadu u obliku određenih prava povezanih s društvom, koja su prema odredbama člana 27 tačka 4) podtačka d) Zakona oslobođena plaćanja PDV-a.

Član 11

(promjene oblika organizovanja društva)

(1) Promjena oblika organizovanja društva ne podliježe oporezivanju.

(2) Spajanje, pripajanje i dioba društva, ne podliježu oporezivanju.

Član 12

(otuđenje preduzeća)

- (1) Isporukom proizvoda smatra se i otuđenje preduzeća ili dijela preduzeća koji čini privrednu cjelinu.
- (2) Ako u slučaju iz stava 1 ovog člana sticalac može u cjelosti odbiti obračunati PDV pri ulazu otuđenje preduzeća ili dijela preduzeća koje čini privrednu cjelinu, ne oporezuje se.

Član 13

(likvidacija i stečaj)

- (1) Isporuke u postupku likvidacije i postupku stečaja podliježu oporezivanju.
- (2) Isporuke proizvoda članovima i vlasnicima društva po završetku likvidacije podliježu oporezivanju.

Član 14

(prodaja proizvoda u postupku prinudne naplate)

- (1) Ako zakonom ovlašćeni organ u postupku prinudne naplate proda određeni proizvod, smatra se da je prodaja izvršena neposredno od strane dužnika.
- (2) U slučaju prodaje proizvoda iz stava 1 ovog člana, PDV račun u ime dužnika izdaje poreski organ.

Član 15

(nasljeđivanje)

Prenos imovinskih prava sa ostavioca na jednog ili više nasljednika u slučaju nastavka privredne djelatnosti, ne podliježe oporezivanju.

Član 16

(korišćenje i prodaja založenog dobra)

- (1) Ako založni povjerilac koristi založeno dobro uz naknadu radi se o usluzi koja podliježe oporezivanju.
- (2) Kod prodaje založenog dobra izvršena su dva oporeziva prometa. Prvi promet je od strane zalagaoca založnom povjeriocu, a drugi promet je od strane založnog povjerioca kupcu založenog dobra.
- (3) Odredbe stava 2 ovog člana shodno se primjenjuju i na prenos založenih imovinskih prava.
- (4) Ako založni povjerilac ne proda založeno dobro, a na njega pređe pravo vlasništva na založenom dobru, u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi, smatra se da je izvršena isporuka od strane zalagača založnom povjeriocu.

Član 17

(članski doprinosi)

- (1) Ako lice osnovano na osnovu posebnih propisa radi izvršavanja statutom utvrđenih zadataka prima članarinu, ta članarina se ne smatra naknadom za izvršene isporuke usluga.
- (2) O članarini iz stava 1 ovog člana radi se u slučaju ako se članski doprinos utvrđuje po određenim kriterijumima i ako je on isti za sve članove.
- (3) Ako lica iz stava 1 ovog člana tokom godine ostvare isporuke koje bi bile oporezive u iznosu većem od 30.000 eura, postaju obveznici PDV.

Član 18

(isporuka proizvoda i usluga zaposlenim)

- (1) Ako poreski obveznik svojim zaposlenim, kao naknadu za rad, osim plate u novcu, daje i platu u proizvodima i uslugama, te isporuke podliježu oporezivanju.
- (2) Isporukom iz stava 1 ovog člana smatraju se i sve druge isporuke proizvoda i usluga koje poreski obveznik daje ili omogućava zaposlenima (isporuka hrane, pića, usluge prevoza i sve druge pogodnosti u proizvodima i uslugama).

Član 19

(manjak proizvoda)

Manjkom proizvoda se smatra korišćenje proizvoda u neposlovne svrhe, osim:

- manjka i gubitaka nastalih zbog više sile,
- manjka koji je neodvojivo povezan sa procesom izrade i prerade proizvoda,
- manjka i uništenja po osnovu kalamiteta, rastura, loma i kvara proizvoda koji su neodvojivo povezani sa skladištenjem i prevozom proizvoda u stvarnom obimu, a koji ne smiju biti veći od uobičajenog, koji određuje strukovno udruženje, odnosno poreski organ, ili to nije uradilo strukovno udruženje.

Član 20

(pokloni manjih vrijednosti)

(1) Oporezivim isporukama ne smatra se davanje poklona manje vrijednosti u okviru obavljanja djelatnosti poreskog obveznika, ako se ti proizvodi daju povremeno i ne daju se istim licima i ako primalac poklona po tom osnovu nema obavezu protivusluge.

(2) Poklonom manje vrijednosti smatraju se proizvodi čija pojedinačna vrijednost bez PDV ne prelazi 30 €.

Član 21

(korišćenje proizvoda i usluga u neposlovne svrhe)

(1) Korišćenjem proizvoda, odnosno usluga u neposlovne svrhe smatra se izuzimanje proizvoda, odnosno korišćenje usluga za privatne potrebe poreskog obveznika, potrebe članova njegove porodice i potrebe trećih lica kojima ih ustupa u neposlovne svrhe.

(2) Izdaci iz stava 1 ovog člana podliježu PDV, ako je poreski obveznik pri nabavci proizvoda i usluga za te namjene ostvario pravo na odbitak ulaznog PDV (u daljem tekstu: pretporez).

8. Uvoz proizvoda

Član 22

Uvoz proizvoda u zemlju podliježe oporezivanju. Pod uvozom proizvoda podrazumijeva se i unos, prijem i drugi oblici uvoza proizvoda, bez obzira na namjenu unošenja tih proizvoda u carinsko područje Crne Gore.

III PORESKI OBVEZNICI I DRUGI PORESKI DUŽNICI

1. Poreski obveznici

Član 23

(1) Poreski obveznik je svako pravno ili fizičko lice koje nezavisno (samostalno) obavlja djelatnost, u skladu sa propisima, nezavisno od toga da li je upisano u odgovarajući registar ili drugu propisanu evidenciju.

(2) Poreski obveznik obavlja djelatnost samostalno, ako je obavlja za svoj račun i na svoju odgovornost.

(3) Fizičko lice koje obavlja djelatnost dijelom samostalno, a dijelom nesamostalno je poreski obveznik u dijelu koji se odnosi na samostalno obavljanje djelatnosti.

(4) Poreski obveznik je i poslovna jedinica stranog lica. Poslovna jedinica je stalno mjesto poslovanja u kome se u cjelosti ili djelimično obavlja djelatnost stranog lica (npr. pogon, rudnik, kamenolom i dr.).

Član 24

(1) Lice koje u posljednjih 12 mjeseci ostvari oporezive isporuke proizvoda i usluga u vrijednosti koja ne prelazi, odnosno nije vjerovatno da će preći iznos od 30.000 eura, nije obveznik PDV.

(2) Lice iz stava 1 ovog člana ne smije obračunavati i iskazivati PDV na računima i nema pravo na odbitak pretporeza i nije dužno da vodi knjigovodstvo propisano za PDV.

(3) Ako lice iz stava 1 ovog člana tokom tekuće godine ostvari oporezive isporuke veće od 30.000 eura, postaje poreski obveznik.

(4) Lice iz stava 3 ovog člana dužno je da o činjenici da je u posljednjih 12 mjeseci obavilo oporezive isporuke iznad određenog iznosa i tako postao obveznik PDV, obavijesti nadležni poreski organ, podnošenjem prijave za upis u registar za PDV.

(5) Lice iz stava 1 ovog člana po svom nahođenju može podnijeti zahtjev za otpočinjanje obračunavanja i plaćanja PDV.

Poreski organ donosi rješenje o upisu u registar za plaćanje PDV za period koji ne može biti kraći od tri godine.

Član 25

(1) Obveznik PDV (u daljem tekstu: poreski obveznik) o činjenici da je u posljednjih 12 mjeseci ostvario isporuke manje od 30.000 eura i da dalje ne želi biti poreski obveznik, obavještava nadležni poreski organ u roku od 15 dana od dana nastanka te činjenice.

(2) Lice koje ne podnese zahtjev u roku iz stava 1 ovog člana, ostaje i dalje poreski obveznik PDV.

Član 26

(1) Ako državni organi i organizacije i organi lokalne samouprave i druga javno-pravna tijela obavljaju privrednu ili drugu djelatnost, a neoporezivanje te djelatnosti dovelo bi to sticanja neopravdanih povlastica, poreski organ će rješenjem utvrditi da su ta lica poreski obveznici za tu djelatnost.

(2) Da li su se stekli uslovi iz stava 1 ovog člana procjenjuje poreski organ, po sopstvenoj inicijativi ili po inicijativi poreskog obveznika ili drugog zainteresovanog lica.

Član 27

(1) Poreski obveznik je i lice koje izda račun za isporučene proizvode ili obavljene usluge na kome je posebno iskazan PDV, a za izdavanje takvog računa nije bilo ovlašćeno.

(2) Izdavaocem računa iz stava 1 ovog člana smatra se lice iz člana 42 Zakona ("mali obveznik"), kao i svako drugo pravno i fizičko lice koje inače nije obveznik PDV, pa zbog toga nije ni ovlašćeno za izdavanje računa sa posebno iskazanim PDV.

(3) Izdavaocem računa iz stava 1 ovog člana smatra se i lice koje obavlja isporuku proizvoda i usluga oslobođenih PDV, ako na računu odvojeno iskaže PDV.

2. Strano lice

Član 28

(1) Za strano lice koje u Crnoj Gori obavlja privrednu djelatnost preko poslovne jedinice, ta poslovna jedinica obračunava i plaća PDV, u skladu sa ovim pravilnikom.

(2) Poslovna jedinica stranog lica istupa u ime i za račun stranog lica, pri čemu mora koristiti firmu matičnog preduzeća, njegovo sjedište i svoj naziv.

(3) Strano lice koje, u skladu sa propisima, nije obavezno osnovati poslovnu jedinicu, a vrši promet u Crnoj Gori, upisuje se u registar obveznika za PDV i može imenovati poreskog zastupnika koji u njegovo ime ispunjava obaveze propisane ovim pravilnikom.

Član 29

(poreski zastupnik)

(1) Strano lice iz člana 28 stav 3 ovog pravilnika može za poreskog zastupnika imenovati pravno ili fizičko lice koje ima sjedište, odnosno stalno prebivalište u Crnoj Gori, a obveznik je PDV u skladu sa Zakonom.

(2) Poreski zastupnik iz stava 1 ovog člana ne može biti poslovna jedinica stranog lica. Poreski zastupnik u ime stranog lica ispunjava obaveze po osnovu PDV (sastavlja i podnosi obračune PDV, vodi Knjigu izdatih i Knjigu primljenih računa, plaća PDV itd).

(3) Ako istog poreskog zastupnika imenuje više stranih lica, taj poreski zastupnik podnosi poreskom organu obračune PDV, ispunjava druge obaveze po osnovu PDV, za svako strano lice posebno.

(4) Strano lice mora poreskom zastupniku poslati originalne račune koji su izdati za izvršene isporuke, bez obračunatog PDV.

(5) Poreski zastupnik mora na osnovu originalnih računa sastaviti dokumenat u dva primjerka na kome mora navesti:

- svoju firmu, odnosno naziv i sjedište, odnosno stalno prebivalište i svoj poreski broj PDV broj,
- datum izdavanja dokumenta,
- naziv i sjedište, odnosno stalno prebivalište stranog lica i poreski broj stranog lica koji mu je odredio nadležni poreski organ Crne Gore,
- redni broj pod kojim je dokument upisan u Knjigu izdatih računa koju vodi u ime stranog lica,
- iznos PDV, kao i ostale podatke propisane čl. 31 i 32 Zakona.

(6) Odredbe stava 5 ovog člana ne odnose se na isporuke proizvoda i usluga za koje je obveznik plaćanja PDV primalac proizvoda ili usluga, odnosno uvoznik.

(7) Original dokumenta iz stava 5 ovog člana i original računa koje je poreski zastupnik primio od stranog lica, poreski zastupnik mora poslati kupcu proizvoda, odnosno naručiocu usluge, a kopiju dokumenta i kopiju računa zadržati u svom knjigovodstvu.

(8) Ako strano lice imenuje poreskog zastupnika, onda je poreski zastupnik solidarno odgovoran za plaćanje PDV. Ako poreski organ utvrdi da poreski zastupnik ne ispunjava obaveze po osnovu PDV, može poreskom zastupniku zabraniti dalje zastupanje.

(9) Poreski organ je dužan da vodi posebnu evidenciju o poreskim zastupnicima.

Član 29a

Poreski zastupnik stranog lica može biti imenovan ako:

- je registrovani obveznik za PDV najmanje 12 mjeseci prije podnošenja zahtjeva za imenovanje poreskog zastupnika;
- na dan podnošenja zahtjeva nema dospjele, a neplaćene poreske obaveze koje utvrđuje organ uprave nadležan za poslove prihoda;
- i nije pravosnažno osuđivan za krivično djelo iz oblasti poreza.

Član 29b

(1) Lice iz člana 29 stav 1 ovog pravilnika podnosi zahtjev za imenovanje poreskog zastupnika Poreskoj upravi - Područnoj jedinici Podgorica, na Obrascu ZIPZ PDV - Zahtjev za imenovanje poreskog zastupnika za porez na dodatu vrijednost, koji je dat u prilogu ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

(2) Zahtjev za imenovanje poreskog zastupnika sadrži:

- naziv, odnosno ime i prezime stranog lica;
- ime i prezime odgovornog lica u stranom pravnom licu;
- adresu sjedišta, odnosno prebivališta stranog lica;
- broj pod kojim je strano lice evidentirano za obavezu plaćanja PDV kod nadležnog organa u državi u kojoj ima sjedište, odnosno prebivalište i naziv tog organa;
- PIB, odnosno evidencioni broj koji je stranom licu dodijelio poreski organ;
- naziv, odnosno ime i prezime zastupnika;
- ime i prezime odgovornog lica u pravnom licu - zastupniku;
- adresu sjedišta, odnosno prebivališta zastupnika;
- PIB, odnosno JMB zastupnika; i
- JMB odgovornog lica u pravnom licu - zastupniku.

(3) Uz Obrazac ZIPZ PDV dostavlja se:

- dokaz da je pravno lice registrovano u matičnoj državi (ovjerena i prevedena kopija);
- fotokopiju rješenja o registraciji za PIB i rješenja za registraciju za PDV u matičnoj državi;
- dokaz da zastupnik nije osuđivan za poresko krivično djelo,
- ovjereno punomoćje kojim je zastupnik ovlašćen da obavlja poslove u vezi sa ispunjavanjem obaveza i ostvarivanjem prava koje strano lice, u skladu sa zakonom, ima kao obveznik PDV-a.

(4) Zahtjev za imenovanje poreskog zastupnika podnosi se najkasnije u roku od 15 dana prije početka obavljanja djelatnosti tog stranog lica u Crnoj Gori.

Član 30

(primalac proizvoda, odnosno usluga)

(1) Ako strano lice koje vrši isporuku proizvoda, odnosno usluga u Crnoj Gori ne imenuje poreskog zastupnika, tada je, u skladu sa članom 12 tačka 2 Zakona, obveznik plaćanja PDV primalac tih proizvoda, odnosno usluga.

(2) Za usluge iz člana 17 Zakona koje vrši strano lice, obveznik plaćanja PDV je primalac usluge, osim u slučaju kada primalac tih usluga nije obveznik PDV, u kom slučaju je obveznik davalac usluge.

3. Obveznik plaćanja PDV kod uvoza

Član 31

(1) Poreski obveznik kod uvoza je lice koje uvozi proizvode, odnosno lice koje prima proizvode iz uvoza.

(2) Uvoznikom iz stava 1 ovog člana smatra se poreski obveznik, kao i svako drugo pravno i fizičko lice koje uvozi ili unosi proizvode u Crnu Goru.

(3) Ako je, s obzirom na okolnosti pojedinog slučaja, moguće odrediti više lica kao carinske dužnike koji su u skladu sa članom 12 tačka 5). Zakona kod uvoza obveznici plaćanja PDV, ta lica su solidarno odgovorna za plaćanje PDV.

(4) Ako s obzirom na okolnosti pojedinog slučaja nije moguće utvrditi carinskog dužnika, u skladu sa carinskim propisima, onda je obveznik plaćanja PDV kod uvoza lice koje je stvarni primalac proizvoda.

IV MJESTO OPOREZIVANJA

Član 32

Porez na dodatu vrijednost plaća se prema mjestu gdje je izvršena isporuka proizvoda, odnosno usluga, pri čemu se teritorija Crne Gore smatra jednim mjestom isporuke proizvoda, odnosno obavljanja usluga.

1. Mjesto oporezivanja proizvoda

Član 33

(1) Kod isporuke proizvoda, mjestom isporuke smatra se mjesto gdje se proizvod nalazio u trenutku isporuke. Ako je proizvod otpremljen tada se smatra da je mjesto isporuke ono mjesto na kojem se proizvod nalazio na početku otpreme.

(2) Ako se promet izvrši bez otpreme, odnosno prevoza, mjestom izvršenog prometa smatra se mjesto u kome se proizvod nalazi u trenutku obavljene isporuke.

(3) Ako se radi o proizvodima koji se montiraju, instaliraju ili izgrađuju, mjestom isporuke smatra se mjesto gdje proizvod postavlja isporučilac ili neko drugo lice u njegovo ime.

(4) Kod isporuke električne energije, plina i energije za zagrijavanje, zamrzavanje i hlađenje, mjestom isporuke smatra se mjesto njihovog prijema.

2. Mjesto oporezivanja usluga

Član 34

- brisan -

V NASTANAK OBAVEZE OBRAČUNAVANJA PDV

Član 35

(opšta pravila)

(1) Porez na dodatu vrijednost se obračunava u trenutku isporuke proizvoda, odnosno u trenutku izvršenja usluge.

(2) Isporuka proizvoda je izvršena kada je omogućeno raspolaganje tim proizvodima, u smislu ovog pravilnika.

(3) Smatra se da je proizvod isporučen, odnosno usluga izvršena u trenutku izdavanja računa (fakture), a ako račun nije izdat, PDV se obračunava osmog dana od dana isporuke proizvoda, odnosno izvršenja usluge.

(4) Usluge su obavljene u trenutku završetka njihovog korišćenja. Ako se usluga obavlja stalno (kontinuirano) kroz više poreskih perioda, poreska obaveza nastaje po isteku svakog poreskog perioda, bez obzira da li je usluga obračunata ili ne.

(5) Poreska obaveza nastaje u visini poreza zaračunatog na obavljene i zaračunate isporuke tokom poreskog perioda.

(6) Ako je izdat račun, obaveza obračunavanja PDV nastaje bez obzira na to u kojem je dijelu izvršena isporuka proizvoda, odnosno usluge.

(7) Rok plaćanja, odlaganje plaćanja ili kreditiranje isporuke ne utiču na nastanak poreske obaveze.

Član 36

(građevinske situacije)

Pod isporukom proizvoda u smislu člana 18 stav 5 Zakona se ne smatra vršenje građevinskih usluga na novim ili postojećim građevinskim objektima koje se obračunavaju na osnovu privremenih situacija (računa) na osnovu ugovora o građenju.

Član 37

(isporuka proizvoda po članu 4 stav 2 tačka 3) Zakona - ugovor o zakupu)

Kod isporuke proizvoda na osnovu ugovora o zakupu iz člana 4 stav 2 tačka 3) Zakona, obaveza obračunavanja PDV nastaje u trenutku isporuke proizvoda.

Član 38

(primalac proizvoda, odnosno usluga)

(1) Ako je obveznik plaćanja PDV u skladu sa članom 12 tačka 2 Zakona, primalac proizvoda, odnosno usluge, poreska obaveza nastaje u momentu kada je proizvod nabavljen, odnosno u momentu kada je usluga izvršena.

(2) Smatra se da je proizvod nabavljen, odnosno usluga izvršena kada primalac proizvoda, odnosno usluge primi račun.

(3) Ako primalac proizvoda, odnosno usluge ne primi račun, onda se PDV obračunava osmi dan od dana isporuke proizvoda, odnosno izvršenja usluge.

(4) Ako je plaćanje izvršeno djelimično ili u cjelosti prije izdavanja računa, PDV se obračunava na dan plaćanja, na plaćeni iznos naknade.

Član 39

(nepovratna ambalaža)

Kod zaračunavanja nepovratne ambalaže, poreska obaveza nastaje u trenutku u kome je ambalaža bila zaračunata.

Član 40

(avansi)

Kod avansa, poreska obaveza nastaje na dan prijema avansa, nezavisno da li je izvršena isporuka proizvoda ili usluga. PDV se obračunava primjenom preračunate stope iz člana 56 ovog pravilnika.

Član 41

(uvoz proizvoda)

(1) Kod uvoza proizvoda, poreska obaveza nastaje u momentu kada je nastala obaveza obračunavanja carinskog duga (carine i drugih uvoznih dažbina).

(2) Za proizvode koji ne podliježu plaćanju uvoznih dažbina, PDV se obračunava u trenutku obaveze plaćanja carinskog duga kao da je obaveza obračunavanja i plaćanja carinskog duga morala nastati.

Član 42

(drugi slučajevi nastanka poreske obaveze)

(1) Ako poreski obveznik na računu za isporučene proizvode, odnosno izvršene usluge iskaže PDV viši od iznosa koji duguje prema zakonu, tada duguje taj viši iznos, osim kad ispravi račun izdat primaocu, u skladu sa članom 20 stav 9 Zakona.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, poreska obaveza nastaje u trenutku kome je izdat račun.

Član 43

(1) Ako neko lice u računu za isporučene proizvode ili obavljene usluge posebno iskaže PDV i ako za to nije ovlašćen, tada to lice duguje iskazani iznos poreza, osim kad ispravi račun izdat primaocu u skladu sa članom 20 stav 9 Zakona.

(2) Poreska obaveza iz stava 1 ovog člana nastaje u trenutku kome je izdat račun.

Član 44

U slučaju izuzimanja proizvoda ili korišćenja usluga iz čl. 5, 6 i 9 Zakona poreska obaveza nastaje istekom poreskog perioda u kojem su izuzeti proizvodi, odnosno korišćene usluge.

Član 45

Kod promjene uslova mjerodavnih za odbitak pretporeza iz člana 39 stav 2 Zakona, poreska obaveza nastaje istekom poreskog perioda u kojem su se promijenili uslovi mjerodavni za odbitak pretporeza.

VI PORESKA OSNOVICA

Član 46

(1) Osnovica PDV je naknada za isporučene proizvode ili obavljene usluge. Naknadom se kod obračuna PDV smatra se sve što primalac proizvoda treba dati ili platiti za isporučene proizvode ili obavljene usluge. U poresku osnovicu ulazi i

sve ono što neko drugo lice, a ne primalac proizvoda ili usluge da ili plati isporučiocu za isporučene proizvode ili obavljene usluge, uključujući subvencije koje su neposredno povezane sa cijenom te isporuke, osim PDV.

(2) Naknadom za isporučene proizvode prema stavu 1 ovog člana smatraju se i svi iznosi koje je prodavac zaračunao (naplatio) kupcu po osnovu isporuke, kao što su troškovi prevoza, montiranja, odašiljanja, osiguranja i slično.

(3) U poresku osnovicu se uračunavaju: akcize i drugi porezi, takse, carine i druge uvozne dažbine, osim PDV koji se uračunava u vrijednost isporuke i zaračunava se kupcu.

(4) U poresku osnovicu ulaze i dobrovoljno plaćeni iznosi.

(5) Ako se kupcu pri oporezivoj isporuci proizvoda zaračunava i kaucija za ambalažu, tada se kaucija ne uračunava u poresku osnovicu.

(6) U poresku osnovicu ne ulaze sniženja cijena i popusti koji se kupcu odobre u trenutku ispostavljanja računa.

(7) U poresku osnovicu ne ulaze iznosi koje poreski obveznik zaračuna, primi ili izda u ime i za račun drugog lica, ako ih u svom knjigovodstvu vodi na prolaznim računima (prolazne stavke).

(8) U poresku osnovicu ne ulaze premije, regresi i druga podsticajna sredstva iz budžeta, a koja nijesu neposredno povezana sa cijenom proizvoda, odnosno usluga.

(9) U poresku osnovicu ne ulaze iznosi primljeni od osiguravajućih društava po osnovu naknade štete.

(10) U poresku osnovicu ne ulaze iznosi primljeni za otklanjanje nastalih šteta po osnovu elementarnih nepogoda, kao i iznosi primljeni za otuđene i uništene predmete.

(11) Poresku osnovicu pri isporuci novoizgrađenih građevinskih objekata ili dijelova tih objekata čini vrijednost isporučenog objekta koja ne sadrži vrijednost zemljišta ni iznos naknade za komunalno uređenje zemljišta, prema propisu nadležnog organa lokalne samouprave.

Član 46a

(osnovica kod finansijskog lizinga)

(1) Kamate nastale po osnovu prodaje proizvoda na osnovu ugovora o finansijskom lizingu kojim je predviđeno da se prenos svojine vrši najkasnije prilikom isplate zadnje rate, ne ulaze u poresku osnovicu pod uslovom:

1. da se plaćanje kamate vrši poslije isporuke proizvoda - predmeta lizinga;
2. da je kamata posebno naznačena u računu (fakturi);
3. da iznos kamate ne prelazi iznos uobičajene kamate koja se primjenjuje u Republici za slične transakcije.

(2) Kamate iz stava 1 ovog člana koje se plaćaju prije isporuke proizvoda - predmeta lizinga ulaze u poresku osnovicu.

Član 47

(upotreba proizvoda, odnosno usluga u neposlovne svrhe)

(1) Poresku osnovicu pri isporuci proizvoda u slučajevima iz čl. 5 i 6 Zakona čini nabavna cijena odgovarajućih proizvoda u koju nije uključen PDV, odnosno cijena proizvoda u vrijeme i u mjestu izvršenih isporuka.

(2) Poresku osnovicu pri isporuci usluga iz člana 9 Zakona čini iznos troškova za izvršene usluge, utvrđen prema računovodstvenim propisima.

(3) Kod izuzimanja, odnosno isporuke proizvoda proizvedenih od strane poreskog obveznika, tržišnom cijenom smatraju se sopstveni troškovi utvrđeni prema računovodstvenim propisima.

Član 48

(naknadna promjena poreske osnovice)

(1) Ako se poreska osnovica naknadno izmijeni usled povraćaja, različitih vrsta popusta (rabat i druge vrste bonifikacija), ili zbog nemogućnosti naplate, tada se može izvršiti ispravka PDV-a.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana isporučilac i primalac ispravljaju poresku osnovicu, odnosno porez i pretporez. Smanjenje poreske osnovice po osnovu naknadnih umanjavanja može se sprovesti kod isporučioca (dobavljača) tek nakon ispravke pretporeza kod primaoca (kupca) o čemu je primalac obavezan pismeno obavijestiti isporučioca.

(3) Naknadni popusti umanjuju poresku osnovicu samo ako su dati u direktnom međusobnom odnosu isporučioca i primaoca.

(4) Ako isporučioc mora primaocu platiti ugovorenu kaznu, ta kazna ne umanjuje poresku osnovicu.

Član 49

Umanjenje poreske osnovice iz člana 20 stav 9 Zakona zbog nemogućnosti plaćanja, vrši se samo ako je nad primaocem otvoren stečajni postupak i ako postupak prinudne naplate potraživanja nije uspio, zbog čega je od strane nadležnog organa obustavljen postupak.

Član 50

Poreska osnovica se može uvećati kada je izvršeno veće plaćanje od dogovorenog, bez obzira na razloge tog povećanja. Zbog povećanog plaćanja se mijenja poreska osnovica, a time i PDV, odnosno pretporez. Odbitak pretporeza kod primaoca moguć je jedino ako je isporučio (dobavljač) za to povećanje izdao račun u skladu sa članom 32 Zakona.

Član 51

(poreska osnovica kod razmjene)

(1) Kod razmjene i drugih sličnih poslova, poreska osnovica je tržišna vrijednost svakog proizvoda ili usluge koja je predmet razmjene. Ako se prilikom razmjene proizvoda i usluga izvrši i doplata u novcu, radi se o razmjeni sličnim poslovima. U tom slučaju, u naknadu se uključuje i primljeni proizvod ili obavljena usluga i zaračunati (primljeni) novčani iznos. Kod učesnika koji daje proizvod ili uslugu i novac, u naknadu ulazi samo isporučeni proizvod, odnosno obavljena usluga.

(2) U naknadu za usluge dorade, može se uračunati, pored ugovorene naknade u novcu i vrijednost otpadnog materijala koji je proizašao iz posla i kojeg naručilac usluge daje (prepušta) davaocu usluge. U tom slučaju postupa se na način predviđen članom 5 ovog pravilnika.

Član 52

(poreska osnovica kod prodaje imovine)

(1) Poresku osnovicu kod prodaje preduzeća ili njegovog dijela čini pojedinačna naknada za svaki isporučeni proizvod, umanjena za vrijednost nepokretnosti, a koje se ne smatraju novoizgrađenim, koje se oporezuju po posebnom zakonu.

(2) Ako se obračunati PDV pri kupovini preduzeća ili njegovog dijela u cjelosti može odbiti kao pretporez, tada se ne plaća PDV i taj se prenos smatra neoporezivim.

Član 53

(poreska osnovica pri uvozu)

(1) Poreska osnovica pri uvozu utvrđuje se prema vrijednosti uvezenog proizvoda utvrđenoj prema carinskim propisima, uvećana za carinu, akcize, takse i druge dažbine koje se plaćaju u postupku uvoznog carinjenja.

(2) Privremeni izvoz proizvoda radi dorade ili oplemenjivanja ne smatra se izvoznom isporukom, prema članu 25 Zakona. Ako se neki proizvod privremeno izvozi radi dorade ili oplemenjivanja, pri čemu se ne prenosi mogućnost raspolaganja tim proizvodima na strano lice i nakon dorade, odnosno oplemenjivanja se taj proizvod vraća domaćem naručiocu, poreska osnovica se utvrđuje prema carinskim propisima.

VII PORESKA STOPA

Član 54

(stopa nula)

(1) PDV se ne plaća na izvoz proizvoda i na prevozne i druge usluge koje su neposredno povezane sa izvozom proizvoda.

(2) Izvoznom isporukom smatra se isporuka proizvoda koja se izvrši izvan carinskog područja Crne Gore inostranom naručiocu.

(3) Inostranim naručiocem iz stava 2 ovog člana smatra se lice koje ima sjedište, odnosno prebivalište ili uobičajeno boravište u inostranstvu. Inostranim naručiocem smatra se i inostrana poslovna jedinica domaćeg lica. Domaća poslovna jedinica inostranog lica ne smatra se inostranim naručiocem.

(4) Poreski obveznik dokazuje da je bio izvršen izvoz proizvoda dokazom iz kojeg se vidi da je sam ili drugo lice za njegov račun iznijelo proizvode sa carinskog područja Crne Gore.

(5) Dokaz iz stava 4 ovog člana je izvozna carinska deklaracija (ICD) koja mora sadržati najmanje sledeće podatke:

1. naziv, adresu i poreski broj poreskog obveznika (izvoznika),
2. trgovački naziv i količinu izvezenih proizvoda,
3. mjesto i datum sprovođenja izvoznog carinskog postupka,
4. potvrdu granične carinske ispostave o izvozu kojim se dokazuje da je proizvod napustio carinsko područje Crne

Gore.

(6) Kao dokaz iz stava 4 ovog člana može se koristiti i carinska deklaracija za unošenje u carinsko skladište ili slobodnu carinsku zonu, ako se radi o proizvodima koji su, u skladu sa članom 25 stav 3 Zakona, namijenjeni izvozu. U tom slučaju poreski obveznik mora taj dokument čuvati zajedno sa izvoznom carinskom deklaracijom sa kojom je proizvod stvarno napustio carinsko područje Crne Gore. Sama izvozna deklaracija se za namjene PDV u tom slučaju ne može koristiti.

(7) Izuzetno od stava 5 ovog člana, u slučaju kada poreski obveznik proizvode šalje poštom, brзом poštom i željeznicom, kao dokaz o izvršenoj isporuci može se koristiti:

1. poštanska deklaracija, tovarni list ili kopija takvog dokumenta,
2. drugi dokument koji se uobičajeno koristi u poštanskom saobraćaju.

(8) Dokaz iz stava 7 ovog člana mora sadržati najmanje sledeće podatke:

1. naziv i adresu, odnosno firmu i sjedište izdavača i datum izdavanja dokaza,
2. naziv i adresu, odnosno firmu i sjedište poreskog obveznika (izvoznika) i njegov poreski broj,
3. uobičajeni trgovački naziv i količinu proizvoda,
4. mjesto i datum izdavanja proizvoda, odnosno mjesto i datum kad je proizvod bio poslat u inostranstvu,
5. naziv i adresu, odnosno firmu primaoca proizvoda u inostranstvu,
6. potpis i pečat izdavaoca.

(9) Pod uslugama iz člana 25 stav 1 tačka 2) Zakona neposredno povezanim sa izvozom, odnosno uvozom proizvoda, u skladu sa članom 16 stav 2 Zakona, smatraju se one usluge koje su izvršene u vezi sa otpremanjem proizvoda neposredno za izvoz (kao npr. usluge prevoza, usluge utovara, pretovara na drugo prevozno sredstvo, usluge organizovanja prevoza proizvoda i slično).

(10) Da je usluga iz stava 9 ovog člana neposredno povezana sa izvozom proizvoda dokazuje se ugovorom potpisanim sa izvoznikom ili drugim licem za račun izvoznika ili tovarnim listom ili drugim dokumentom kojim se dokazuje da je usluga izvršena u vezi sa otpremanjem proizvoda za izvoz.

(11) Ako se radi o prevozu proizvoda koji se izvoze u inostranstvo, onda se na dio prevoza u Crnoj Gori ne plaća PDV (u skladu sa članom 25 stav 1 tačka 2 Zakona).

(12) Ako se radi o prevozu carinske robe koja se uvozi u smislu Carinskog zakona, tada se primjenjuje član 25 stav 1 tačka 2 Zakona, po kome se na usluge prevoza do prvog odredišta u Crnoj Gori PDV ne plaća posebno, ali se troškovi prevoza uključuju u poresku osnovicu iz člana 22 Zakona.

(13) Uslugama u vezi sa međunarodnim vazdušnim saobraćajem smatraju se: slijetanje, polijetanje, prihvat i otprema putnika, vazduhoplova i stvari, naplata putničkog servisa, parking vazduhoplova, odleđivanje i zaštita vazduhoplova od zaleđivanja, izguravanje i privlačenje vazduhoplova, hlađenje i grijanje vazduhoplova, čišćenje vazduhoplova i ostale usluge koje su u direktnoj vezi sa opsluživanjem putnika, vazduhoplova i stvari.

(14) Uslugama u vezi sa međunarodnim pomorskim saobraćajem smatraju se: usluge vuče plovnih objekata, pilotiranja plovnim objektima, vezivanje plovnih objekata, utovara, istovara, pretovara i skladištenja broskog tereta u lukama, lučke, skladišne i agencijske usluge za terete brodova, odvoz smeća, pranje rublja i ostale usluge koje su u direktnoj vezi sa međunarodnim pomorskim saobraćajem.

(15) Otvoreno more obuhvata morsko dno i morsko podmorje izvan spoljne granice teritorijalnog mora Crne Gore u smjeru pučine do granica epikontinentalnog pojasa sa susjednim državama, utvrđenih međunarodnim sporazumima.

Član 55

Izvozom proizvoda ne smatra se:

1. privremeni izvoz proizvoda radi oplemenjivanja, osim ako carinski deklarant dokaže da je privremeno izvezen proizvod, zbog izmijenjenih okolnosti, ostao van carinskog područja,
2. proizvodi koji su privremeno izvezeni sa ATA oznakom, osim ako deklarant dokaže da je zbog izmijenjenih okolnosti privremeno izvezena roba ostala van carinskog područja,
3. izvoz proizvoda koji je namijenjen ponovnom uvozu, u skladu sa Carinskim zakonom, osim ako carinski deklarant dokaže da je zbog izmijenjenih okolnosti izvezeni proizvod ostao van carinskog područja,
4. izvoz domaćih proizvoda sa carinskog područja sa namjerom da se preveze na drugo odredište u Crnoj Gori preko stranog carinskog područja, u skladu sa carinskim propisima.

Član 56

(preračunata stopa)

(1) Kada se iz naknade u koju je sadržan PDV po stopi od 21%, odnosno 7% mora izračunati iznos PDV, primjenjuje se preračunata stopa.

(2) Preračunata stopa za opštu stopu izračunava se na sljedeći način:

$$\begin{array}{r} \text{Preračunata stopa} = \frac{\text{propisana stopa PDV} \times 100}{100 + \text{propisana stopa PDV}} = \frac{21 \times 100}{21 + 100} = \frac{2100}{121} = 17,35\% \end{array}$$

(3) Preračunata stopa za sniženu stopu izračunava se na sledeći način:

prerač. stopa =	$\frac{\text{propisana stopa PDV} \times 100}{100 + \text{propisana stopa PDV}}$	=	$\frac{7 \times 100}{7 + 100}$	=	$\frac{700}{107}$	= 6,54
-----------------	--	---	--------------------------------	---	-------------------	--------

VIII PORESKA OSLOBOĐENJA

1. Oslobođenja od javnog interesa

Član 57

(poštanske usluge)

Javnim poštanskim uslugama iz člana 26 tačka 1 Zakona, smatraju se:

1. prijem, prevoz i dostavljanje pisama i paketa i otisaka za slijepe u domaćem i međunarodnom saobraćaju;
2. prikupljanje pisama i paketa preko javnih poštanskih sandučića ili poštanskih ureda;
3. raspoređivanje, prevoz i dostava pisama i paketa;
4. usluge vezane za poštanske pretince;
5. prenos telegrama, poštanskih i telefonskih uputnica u domaćem i međunarodnom saobraćaju.

Član 58

(zdravstvene usluge)

U zdravstvene usluge koje su oslobođene od plaćanja PDV na osnovu člana 26 tačka 2 Zakona, spadaju naročito: osnovna zdravstvena djelatnost; stomatološka djelatnost, uključujući isporuke proizvoda zubne protetike i njime povezanim uslugama; specijalistička ambulantna djelatnost; specijalistička bolnička djelatnost; laboratorijske usluge i ostale dijagnostičke usluge; hitna pomoć kod koje se bolesnicima i povrijeđenima pruža zdravstvena pomoć; zdravstvene usluge koje klinike, instituti i drugi zdravstveni zavodi obavljaju na ambulantni ili bolnički način; zdravstvena djelatnost u banjama (preventiva, specijalistička ambulanta i bolnička rehabilitacija sa uputom i smještajem i sa upotrebom prirodnih, ljekovitih sredstava) i isporuka krvi i organa za presađivanje.

Član 59

(usluge socijalnog osiguranja)

(1) Usluge socijalne zaštite i isporuke proizvoda koji su neposredno povezane sa tim uslugama iz člana 26 tačka 3 Zakona su djelatnosti koje su namijenjene sprečavanju socijalnih teškoća i nevolja i obuhvataju aktivnosti i pomoć pojedincima, porodici i grupama stanovništva i djelatnosti u vezi sa navedenim aktivnostima, u skladu sa propisima kojima se uređuje područje socijalne zaštite.

(2) U djelatnosti iz stava 1 ovog člana, između ostalih, spada i djelatnost humanitarnih invalidskih organizacija, ako ne postoji mogućnost da takvo oslobođenje dovodi do narušavanja konkurencije.

Član 60

(usluge obrazovanja)

(1) Uslugama obrazovanja, iz člana 26 tačka 4 Zakona smatraju se naročito: usluge koje se u okviru propisanih programa izvode na području predškolskog vaspitanja; usluge koje se u okviru propisanih programa namijenjene sticanju javnog priznatog obrazovanja i sprovodi se na području osnovnog obrazovanja; vaspitanja i obrazovanja djece, maloljetnika i mlađih punoljetnih lica sa posebnim potrebama, osnovnog muzičkog obrazovanja, nižeg i srednjeg obrazovanja, srednjeg stručnog i tehničkog obrazovanja, srednjeg opšteg obrazovanja, višeg stručnog obrazovanja, visokoškolskog i fakultetskog obrazovanja, uključujući obrazovanje odraslih i upotpunjavanje koje se sprovodi na

osnovu studijskih programa propisanih važećim propisima kod kojih se stiče potvrda koja je javna isprava i vaspitanja i djelatnost domova za učenike i studente.

(2) Poreza na dodatu vrijednost je oslobođena i isporuka proizvoda i usluga neposredno povezanih sa djelatnostima iz stava 1 ovog člana.

(3) U isporuke proizvoda i usluga, neposredno povezanim sa uslugama iz stava 1 ovog člana, spadaju i djelatnost školskih biblioteka i organizovani prevoz i ishrana pod uslovima da su obavljani od strane obrazovne institucije neposredno učesnicima obrazovanja i prodaju se po nižim cijenama.

Član 61

(usluge iz oblasti kulture)

(1) Uslugama iz oblasti kulture, iz člana 26 tačka 6) Zakona, koje obavljaju neprofitne organizacije u skladu sa propisima koji uređuju tu oblast smatraju se, naročito:

1. pozorišna i muzička djelatnost na području kulture,
2. djelatnost muzeja i galerija,
3. djelatnost arhiva,
4. djelatnost zaštite kulturnih dobara, prirodnih i drugih znamenitosti,
5. djelatnost zaštite istorijskih spomenika,
6. djelatnost biblioteka.

(2) Isporuke proizvoda koje obavljaju neprofitne organizacije iz stava 1 ovog člana su oslobođene od plaćanja PDV ako su neposredno povezane sa uslugama iz stava 1 ovog člana (kao npr. katalogi, plakati, kostimi, scene).

Član 62

(usluge vezane za sport i sportsko vaspitanje)

Usluge vezane za sport i sportsko vaspitanje iz člana 26 tačka 7 Zakona su usluge koje vrše neprofitne organizacije pojedincima, kao npr. sportski savezi, planinarski savezi i sl.

Član 63

(vjerske usluge)

(1) Usluge i isporuke proizvoda koje obavljaju vjerske zajednice iz člana 26 tačka 9) Zakona oslobođene su od plaćanja PDV ako se obavljaju zbog zadovoljavanja vjerskih potreba i pod uslovom da se obavljaju u skladu sa propisima koji se odnose na te zajednice.

(2) Pod zadovoljavanjem vjerskih potreba iz stava 1 ovog člana ne smatra se obavljanje djelatnosti iz člana 13 stav 2 Zakona.

Član 64

(usluge javnog prevoza putnika)

- prestao da važi -

Član 65

- brisan -

Član 66

- brisan -

2. Ostala oslobođenja

Član 67

(usluge osiguranja i reosiguranja)

(1) Usluge osiguranja i reosiguranja iz člana 27 tačka 1) Zakona su ugovaranje i sprovođenje ugovora o imovinskom i ličnom osiguranju, reosiguranju i suosiguranju.

(2) Usluge koje obavljaju posrednici osiguranja i agenti su poslovi posredovanja u osiguranju sa kojima osiguravajuće društvo posreduje u osiguranju preko drugih privrednih društava i pojedinaca.

Član 68

(promet nepokretnosti)

(1) Promet nepokretnosti (osim novoizgrađenih) oslobođen od plaćanja PDV, u skladu sa članom 27 tačka 2) Zakona je svaki promet nepokretnosti na koji se plaća porez na promet nepokretnosti, u skladu sa zakonom koji uređuje oporezivanje prometa nepokretnosti.

(2) Ne smatra se prvim prenosom prava svojine, u skladu sa članom 27 tačka 2 Zakona, prodaja novoizgrađenih nepokretnosti od strane fizičkog lica koje nije obveznik PDV.

Član 69

(usluge davanja u zakup stambenih prostorija)

(1) Davanje u zakup stambenih zgrada, stanova, odnosno stambenih prostorija za svrhe stanovanja je oslobođeno od plaćanja PDV na osnovu člana 27 tačka 3) Zakona.

(2) Poresko oslobođenje iz stava 1 ovog člana se ne odnosi na davanje u zakup stambenih prostorija namijenjenih za:

1. smještaj kraći od 60 dana,
2. turističke namjene,
3. poslovne namjene.

(3) Sve prateće usluge i isporuke proizvoda i usluga koje ulaze u naknade za najam za stan (npr. isporuka vode, struje, plina i dr.), oslobođene su plaćanja PDV.

(4) Ako se neka od usluga i proizvoda iz stava 3 ovog člana posebno naplaćuje (npr. iznajmljivanje parking mjesta u zajedničkoj garaži), te usluge su oslobođene PDV ako su vezane za iznajmljivanje u svrhu stanovanja pod uslovom da je isti vlasnik stana, odnosno garažnog mjesta.

Član 70

(finansijske usluge)

(1) Pod finansijskim uslugama iz člana 27 tačka 4) Zakona se, između ostalog, ne smatraju poslovi prikupljanja informacija o kreditnoj sposobnosti koji nijesu vezani za odobravanje i upravljanje kreditima, garancijama i drugim oblicima osiguranja kredita.

(2) Pod garancijom iz člana 27 tačka 4) Zakona se podrazumijeva svaka vrsta garancije za osiguranje ispunjenja obaveze.

(3) Pod finansijskim uslugama iz člana 27 tačka 4) Zakona se smatraju i usluge odobravanja kredita kod isporuke proizvoda putem finansijskog lizinga, pod uslovima iz člana 46a ovog pravilnika.

3. Posebna oslobođenja od PDV

Član 71

Ako je carinski proizvod koji je kod uvoza oslobođen od PDV, u skladu sa članom 30 stav 1 tačke b) i c) Zakona, predmet isporuke u smislu čl. 4 do 6 Zakona, na te isporuke obračunava se i plaća PDV.

IX IZDAVANJE RAČUNA

1. Obaveza izdavanja računa

Član 72

(1) Poreski obveznik je dužan za isporučene proizvode, odnosno izvršene usluge izdati pisani račun ili drugi

dokumenat koji služi kao račun. Račun se izdaje u dva primjerka, od kojih se original uručuje kupcu, a kopiju zadržava isporučilac proizvoda, odnosno usluga.

(2) Pod računom za potrebe PDV smatra se svaki dokumenat, bez obzira na to u kakvom obliku i pod kakvim nazivom je izdat, ako sadrži propisane podatke iz člana 32 Zakona (kao npr. privremena situacija u građevinarstvu)

(3) Poreski obveznik može da izda račun u elektronskom obliku uz prethodnu saglasnost podnosioca računa.

(4) Pod računom, u smislu ovog pravilnika, se smatra i dokument u kojem isporuku proizvoda i usluga obračunava njihov primalac, ukoliko su obje strane saglasne da se obračun izvrši na taj način. Ako izdavalac računa nije istovremeno isporučilac proizvoda, odnosno usluga, solidarno je odgovoran za izdavanje računa.

2. Računi u prometu proizvoda i usluga

Član 73

(1) Poreski obveznici promet za isporučene proizvode i usluge iskazuju preko elektronskih naplatnih uređaja (u daljem tekstu: ENU), s tim da za svaku isporuku obavezno izdaju račun.

(2) Na način iz stava 1 ovog člana promet proizvoda, odnosno usluga iskazuju i poreski obveznici koji nijesu obveznici poreza na dodatu vrijednost, treba da promet proizvoda, odnosno usluga iskazuju preko ENU a.

(3) Poreski obveznici iz stava 1 ovog člana obavezni su na svakom prodajnom mjestu vidno istaknuti obavještenje za obavezno izdavanje i uzimanje računa.

(4) Kupci su obavezni uzeti račun i zadržati ga neposredno pri izlasku iz prodavnice ili drugog poslovnog prostora i pokazati ga na zahtjev ovlaštenog lica poreskog organa.

Član 73a

- brisan -

3. Računi poreskih obveznika

Član 74

Poreski obveznik koji vrši isporuke proizvoda, odnosno usluga drugim obveznicima PDV mora ispostaviti račun, koji sadrži najmanje sledeće podatke:

1. mjesto, datum izdavanja i redni broj računa;
2. ime (naziv) i adresu poreskog obveznika koji obavlja promet (prodavca) i njegov PDV broj;
3. ime (naziv) i adresu primaoca proizvoda, odnosno korisnika usluga (kupca);
4. datum izvršenog prometa;
5. količinu i uobičajeni trgovački naziv isporučenih proizvoda, odnosno vrstu i količinu obavljenih usluga;
6. iznos naknade o izvršenom prometu bez PDV;
7. primijenjenu poresku stopu;
8. iznos obračunatog PDV po primljenim poreskim stopama;
9. ukupni iznos naknade o izvršenom prometu sa uključenim PDV;
10. potpis i pečat izdavaoca računa.

Član 75

(1) Poreski obveznik koji isporučuje proizvode ili obavlja usluge koje su oslobođene PDV, na računu treba navesti da PDV nije obračunat, sa naznakom člana Zakona kojim je propisano to oslobođenje.

(2) Poreski obveznik koji isporučuje proizvode ili obavlja usluge koje prema Zakonu ne podliježu oporezivanju, obavezan je na računu navesti da isporučeni proizvod, odnosno izvršena usluga ne podliježe oporezivanju i da porez nije obračunat, te navesti član Zakona kojim je to propisano.

(3) Poreski obveznik koji isporučuje usluge za koje u skladu sa članom 17 Zakona, mjestom prometa usluga nije određena Crna Gora, vrši prenos poreske obaveze na primaoca usluge i na račun unosi klauzulu "obaveza za PDV se prenosi na primaoca usluge", sa pozivom na odgovarajuću odredbu Zakona.

(4) Poreski obveznik koji isporučuje usluge poreskom obvezniku iz člana 17 stav 2 Zakona, a koji nema sjedište, odnosno prebivalište u Crnoj Gori, prenos poreske obaveze može da izvrši ako mu je primalac usluge prethodno dostavio odgovarajući dokaz o registraciji u stranoj državi

(5) U slučaju kada se radi o isporukama proizvoda, odnosno usluga koje djelimično podliježu oporezivanju, a djelimično ne, (npr. usluge prevoza iz člana 17 stav 4 tačka 2 Zakona), poreski obveznik na računu mora navesti poresku osnovicu za obračun PDV, za dio koji se oporezuje i odredbu Zakona prema kojoj dio isporuke ne podliježe oporezivanju.

(6) U slučaju isporuke novoizgrađenih objekata (nepokretnosti) i isporuke upotrebljivanih automobila za koje se pri nabavci nije mogao odbiti pretporez, gdje je kao poreska osnovica propisan iznos manji od naknade za ove proizvode, u

računu se posebno navodi poreska osnovica, a posebno dio naknade koji ne ulazi u poresku osnovicu.

4. Računi za date i primljene avanse

Član 76

(1) Za primljene avanse, odnosno plaćanja koja su izvršena prije isporuke proizvoda, odnosno usluga, poreski obveznik mora ispostaviti račun, u skladu sa članom 32 stav 1 Zakona.

(2) Priljeni avans predstavlja bruto naknadu iz koje se preračunatom stopom iz člana 56 ovog pravilnika izračunava iznos PDV.

(3) Prilikom isporuke proizvoda, odnosno usluga poreski obveznik ispostavlja račun na kome je obračunata isporuka proizvoda, odnosno usluga, a račun za avans se poništava (stornira).

(4) Ako je isporuka proizvoda ili usluga izvršena u roku od osam dana od dana prijema avansa, poreski obveznik može izdati samo jedan račun, u skladu sa članom 32 Zakona, ako je iznos avansa jednak iznosu koji je iskazan na tom računu.

Član 77

Ako se proizvodi ili usluge isporučuju na osnovu prethodnog plaćanja, to plaćanje se smatra avansom za koje se može izdati račun posljednjeg dana perioda na koji se plaćanje odnosi.

Član 78

Ako poreski obveznik za isporučene proizvode i izvršene usluge primi naknadu u cjelosti ili djelimično od strane drugog lica, a ne od strane primaoca proizvoda i usluga (plaćanje trećeg lica), onda na računu mora biti iskazan ukupno plaćeni iznos, uključujući i plaćanje od strane trećeg lica, a PDV mora biti obračunat na cjelokupno plaćeni iznos.

Član 79

(računi izdati licima koji nijesu obveznici PDV)

U računu koji obveznik PDV izda licima koja nijesu obveznici PDV nije potrebno iskazivati podatke iz člana 74 tač. 6, 7 i 8 ovog pravilnika, ali je dužan iskazati zbirni iznos naknade sa uračunatim PDV i posebno iznos uračunatog PDV.

Član 80

(interni računi)

Ako poreski obveznik izdaje interne račune za isporuke između poslovnih cjelina, takvi računi se ne smatraju računima u smislu Zakona i ne utiču na utvrđivanje poreske obaveze i odbitak pretporeza.

5. Ispravka računa

Član 81

(1) Poreski obveznik može ispraviti pogrešno iskazan porez u računu o isporučenim proizvodima i obavljenim uslugama ako primalac proizvoda, odnosno usluga po tom računu još nije ostvario pravo na odbitak pretporeza. U tom slučaju izdavalac računa mora pismeno obavijestiti primaoca o ispravci, ispostaviti mu novi račun s pozivom na brojeve evidencije i dokumentaciju sačuvati.

(2) Ako je primalac računa iz stava 1 ovog člana prije ispravljanja računa već bio odbio pretporez u svom obračunu poreza, onda se ispravka iskazanog i obračunatog PDV može izvršiti samo pod uslovima iz člana 20 stav 9 Zakona. Ova odredba se ne odnosi na ispravku računa izdatog licu koje nema pravo na odbitak pretporeza.

(3) Ako izdavalac računa iskaže porez niži od propisanog, obavezan je obračunati i platiti porez po propisanoj stopi.

6. Računi lica koja nijesu obveznici PDV

Član 82

(1) U računima koje izdaju lica iz člana 42 Zakona i druga lica koja nijesu obveznici PDV ne smije se iskazivati PDV i na računu su obavezni naznačiti da nijesu u sistemu PDV.

(2) Ako lice iz stava 1 ovog člana, u računu za isporučene proizvode i obavljene usluge odvojeno iskaže porez, i ako nije bio ovlašćen za izdavanje računa u smislu člana 32 Zakona, obavezan je platiti iskazani iznos poreza. Ova obaveza se ne odnosi na izdavaoca računa koji izvrši ispravku računa prema članu 20 stav 9 Zakona.

Član 83

Poreski obveznici kojima je izvršena isporuka proizvoda i usluga od strane poljoprivrednih proizvođača koji su imaoi odobrenja za paušalnu naknadu iz člana 43 Zakona, postupaju u skladu sa članom 130 ovog pravilnika i moraju na računu poljoprivrednog proizvođača, odnosno drugom dokumentu koji je osnov za kupovinu, navesti stopu i iznos paušalne naknade i navesti broj i datum odobrenja koje je osnov za plaćanje paušalne naknade.

X OBRAČUNAVANJE I PLAĆANJE POREZA NA DODATU VRIJEDNOST

1. Poreski period

Član 84

Obveznik PDV mora obračunati poresku obavezu u poreskom periodu. Poreski period je period od prvog do zadnjeg dana u mjesecu (kalendarski mjesec).

2. Obračunavanje poreza na dodatu vrijednost

Član 85

(1) Poreski obveznik obračunava PDV na iznose koje zaračuna za oporezive isporuke proizvoda, odnosno usluga u poreskom periodu.

(2) Oporezive isporuke proizvoda, odnosno usluga predstavljaju cjelokupni iznos za bilo koji poreski period, na koji se obračunava i plaća PDV za taj period, po stopama određenim čl. 24, 24a i 25 Zakona.

(3) Pod zaračunatim iznosima za oporezive isporuke proizvoda, odnosno usluga iz stava 1 ovog člana smatraju se:

1. iznosi na izdatim računima;
2. iznosi primljenih avansa u skladu sa članom 18 stav 4 Zakona;
3. vrijednost izvršenih isporuka iz čl. 5, 6 i 9 Zakona;
4. iznosi na računima koje izdaje poreski obveznik sa sjedištem u inostranstvu, u skladu sa članom 20 stav 5 Zakona.

(4) Ako za izvršene isporuke proizvoda, odnosno usluga u poreskom periodu nijesu izdati računi, PDV se obračunava kao da su računi izdati i uključuje se u obračun PDV. Naknadno izdati računi za već izvršene isporuke proizvoda, odnosno usluga ne utiču na obračun PDV, pa se prilažu dokumenti na kojima je bila utvrđena poreska obaveza.

(5) U obračun PDV se uključuju i iznosi računa izdatih u poreskom periodu, po kojima nije bila još izvršena isporuka proizvoda, odnosno usluga. Naknadno izvršene isporuke proizvoda, odnosno usluga za koje su prethodno izdati računi koji su uključeni u obračun PDV, ne utiču na obračun PDV.

(6) Od poreza na dodatu vrijednost obračunatog za isporuke iz st. 2 do 5 ovog člana, poreski obveznik ima pravo da odbije pretporez u skladu sa članom 37 Zakona.

3. Prijava za o6PDV

Član 86

(1) Poreski obveznik mora sam za poreski period utvrditi poresku obavezu i iskazati je u mjesečnoj prijavi za obračun PDV (u daljem tekstu: PDV prijava) na obrascu PR PDV-2.

(2) PDV prijavu poreski obveznik podnosi elektronskim putem nadležnom poreskom organu prema svom sjedištu, odnosno prebivalištu ili uobičajenom boravištu, do 15-og dana narednog mjeseca za prethodni poreski period.

(3) Poreski obveznik PDV prijavu podnosi za svaki poreski period, bez obzira da li su u tom periodu obavljene oporezive isporuke proizvoda, odnosno usluga.

4. Plaćanje poreza na dodatu vrijednost

Član 87

(1) Obračunati PDV za poreski period poreski obveznik mora platiti do 15 - og dana tekućeg mjeseca za prethodni mjesec (poreski period).

(2) Porez na dodatu vrijednost se uplaćuje na uplatne račune koje propisuje Ministarstvo finansija.

5. Porez na dodatu vrijednost koji plaća primalac proizvoda, odnosno usluga

Član 88

(1) Primalac proizvoda, odnosno usluga koji nije obveznik PDV i koji plaća PDV na osnovu člana 12 tačka 2 Zakona, mora obračunati PDV u skladu sa članom 36 stav 2 Zakona i platiti ga do 15-og dana u mjesecu po isteku poreskog perioda.

(2) Poreski period za plaćanje PDV iz stava 1 ovog člana je kalendarski mjesec.

6. Obračunavanje i plaćanje poreza na dodatu vrijednost kod uvoza

Član 89

(1) Porez na dodatu vrijednost kod uvoza obračunava carinski organ, koji je, u skladu sa carinskim propisima, nadležan za obračunavanje uvoznih dažbina.

(2) Lice koje mora platiti PDV kod uvoza proizvoda, PDV mora platiti u roku koji je carinskim propisima određen za plaćanje carinskog duga.

(3) Ako je carinski dužnik, u skladu sa carinskim propisima i rješenjem carinskog organa, dužan samostalno obračunati i platiti uvozne dažbine, onda mora samostalno obračunati i platiti PDV na uvoz proizvoda, u skladu sa uslovima i rokovima koji su određeni rješenjem carinskog organa.

(4) Ako carinski organ, u skladu sa carinskim propisima zahtijeva podnošenje instrumenta osiguranja plaćanja carinskog duga, ili bi ga mogao tražiti ako za taj proizvod nije propisana carinska stopa "nula", podnijeti instrument mora osigurati i plaćanje PDV.

Član 90

(naknadne ispravke poreske obaveze kod uvoza)

(1) Ako carinski organ sazna, odnosno utvrdi da je PDV kod uvoza bio obračunat u višem ili nižem iznosu od zakonom propisanog iznosa PDV, postupiće u skladu sa carinskim propisom kada odlučuje o naknadnom obračunu, odnosno povraćaju ili o opraštanju više plaćenog odnosno obračunatog PDV.

(2) Povraćaj PDV, na osnovu rješenja carinskog organa o povraćaju više plaćenog PDV, se vrši samo u dijelu u kome carinski dužnik koji je platio PDV (koji nije bio obavezan po Zakonu) nije ostvario pravo na odbitak pretporeza.

Član 91

(propisi za obračun poreza na dodatu vrijednost kod uvoza)

(1) PDV kod uvoza se obračunava u skladu sa propisima koji važe na dan nastanka obaveze za obračunavanje PDV.

(2) Ako nije moguće tačno utvrditi kada je nastala obaveza obračunavanja PDV, onda se kod određivanja iznosa PDV primjenjuju propisi koji važe na dan utvrđivanja nastanka obaveze za obračun PDV.

7. Plaćanje PDV od strane lica koja nijesu obveznici PDV

Član 92

(1) Ako neko u računu za isporučene proizvode ili usluge posebno iskaže PDV, a za to nije bio ovlašćen, tada je shodno članu 31 stav 5 Zakona obavezan platiti taj porez, osim u slučaju kada ispravi račun izdat primaocu, u skladu sa članom 10 stav 9 Zakona.

(2) Obveznik PDV iz stava 1 ovog člana, porez mora platiti do 15-og u tekućem mjesecu po isteku mjeseca u kome je neovlašćeno izdat račun, s posebno iskazanim PDV.

XI ODBITAK PRETPOREZA

1. Pravo na odbitak pretporeza

Član 93

(1) Pret porez je iznos poreza na dodatu vrijednost koji je, u skladu sa članom 32 Zakona, posebno iskazan na računima za isporučene (nabavljene) proizvode i usluge koje su poreskom obvezniku izvršili drugi poreski obveznici.

(2) Pret porezom se smatra i iznos PDV koji je obračunao i naplatio carinski organ kod uvoza, u skladu sa članom 36 Zakona, osim ako je iznos PDV koji je bio plaćen kod uvoza naknadno, po rješenju carinskog organa u cjelosti ili djelimično vraćen ili je plaćanje oprošteno.

(3) Pret porezom se smatra iznos PDV koji je poreski obveznik, kao primalac usluga, platio u skladu sa članom 12 tačka

2 Zakona.

(4) Pret porezom se smatra i iznos PDV koji je poreski obveznik obračunao u členu 6 tačka 1 Zakona na poresku osnovicu iz člana 20 stav 6 Zakona.

(5) Pret porezom se smatra i iznos paušalne naknade koju je poreski obveznik, kao primalac proizvoda ili usluga za koje poljoprivrednom proizvođaču pripada pravo na paušalnu naknadu, iskazao na računima na osnovu člana 43 stav 3 Zakona.

2. Poreski obveznici koji imaju pravo na odbitak pret poreza

Član 94

(1) Pravo na odbitak pret poreza imaju poreski obveznici koji obavljaju oporezive isporuke proizvoda i usluga i isporuke za koje je Zakonom priznato pravo na odbitak pret poreza.

(2) Pravo na odbitak pret poreza iz stava 1 ovog člana priznaje se ako su ispunjeni sledeći uslovi:

1. da računi za nabavljene proizvode i obavljene usluge sadrže ove podatke propisane članom 32 stav 1 Zakona,
2. da je isporuka proizvoda ili usluga izvršena (primljena) od strane drugog obveznika PDV,
3. da za primljene proizvode ili usluge nije isključeno pravo na odbitak pret poreza, u skladu sa članom 37 Zakona,
4. da su primljeni proizvodi, odnosno usluge namijenjeni za obavljanje djelatnosti poreskog obveznika.

(3) Ako su proizvodi, odnosno usluge primljene u jednom, a račun u drugom poreskom periodu, odbitak pret poreza se vrši u onom poreskom periodu u kojem su ispunjena oba uslova.

(4) Pravo na odbitak pret poreza za uvezene proizvode se priznaje ako poreski obveznik iz stava 1 ovog člana raspolaže sa carinskom deklaracijom za puštanje robe u slobodan promet ili postupak privremenog uvoza robe sa djelimičnim oslobođenjem plaćanja carine, odnosno sa rješenjem carinskog organa u kome je obračunat PDV.

3. Lica koja nemaju pravo na odbitak pret poreza

Član 95

(1) Lica iz člana 42 Zakona (mali obveznici), kao i druga lica koja nijesu obveznici PDV, nemaju pravo na odbitak pret poreza.

(2) Pravo na odbitak pret poreza nemaju ni lica koja obavljaju isporuke proizvoda i usluga za koje je propisano oslobođenje plaćanja PDV, osim u slučajevima određenim Zakonom.

4. Isporuka putničkih automobila kod obračunavanja pret poreza

Član 96

(1) Putnički automobili iz člana 37 stav 5 Zakona su motorna vozila konstruisana naročito za prevoz ljudi, uključujući i motorna vozila za kombinovani prevoz ljudi i robe (npr. "kombi", "karavan" i sl.) i automobili za trke.

(2) Motorno vozilo koje je izvedeno iz vozila iz stava 1 ovog člana i služi kao teretno vozilo ne smatra se putničkim automobilom.

5. Povremene finansijske usluge kod obračunavanja pret poreza

Član 97

(1) U obračun odbitnog pret poreza u skladu sa članom 38 stav 4 tačka 2 Zakona ne ulaze isporuke finansijskih usluga, ako se obavljaju povremeno (periodično).

(2) Smatra se da se finansijske usluge vrše povremeno ako su ispunjeni sledeći uslovi:

1. da finansijske usluge predstavljaju dopunsku djelatnost poreskog obveznika i
2. da prihod od finansijskih usluga ne prelazi 5% godišnjeg prometa poreskog obveznika (sa uključenim PDV).

6. Izračunavanje odbitnog dijela pret poreza

Član 98

(1) Poreski obveznik koji djelimično obavlja isporuke proizvoda i usluga oslobođene plaćanja PDV, a djelimično oporezive isporuke ima pravo na odbitak pret poreza u dijelu koji se odnosi na oporezive isporuke.

(2) Ako poreski obveznik ne može obezbijediti podatke o pret porezu koji se odnosi na oporezivi promet, odnosno na promet oslobođen od plaćanja PDV, pripadajući iznos pret poreza određuje u skladu sa članom 38 Zakona.

(3) Podjelu pret poreza na dio koji se može odbiti i dio koji se ne može odbiti, poreski obveznik mora izvršiti prije podnošenja prijave za obračun PDV.

(4) Odredbe ovog člana primjenjuju se i kod prodaje proizvoda putem finansijskog lizinga, kod kojih je kamata oslobođena od plaćanja PDV.

7. Odbitak pretporeza kod avansa

Član 99

(1) Za date avanse, pretporez se može odbiti u poreskom periodu u kojem je avans plaćen, ako je za avans primalac izdao, a uplatilac primio račun u skladu sa članom 32 Zakona, bez obzira na to što proizvod nije isporučen, odnosno usluga izvršena.

(2) Ako po datom avansu ne dođe do isporuke proizvoda ili usluge, a plaćeni avans se vrati njegovom uplatiocu, on gubi pravo na odbitak pretporeza, a račun sa obračunatim PDV treba ispraviti. Ova odredba se primjenjuje nezavisno od toga da li je avans vraćen ili ne.

8. Odbitak pretporeza kod usluga koje vrši lice sa sjedištem u inostranstvu

Član 100

(1) Poreski obveznik koji, na osnovu člana 17 Zakona obračunava PDV, ima pravo da taj porez odbije kao pretporez ako:

1. su ispunjeni uslovi iz člana 37 Zakona,
2. račun izda poreski obveznik koji ima sjedište van Crne Gore,
3. je PDV plaćen.

(2) Smatra se da je PDV iz stava 1 tačka 3 ovog člana plaćen, kada je iskazan u obračunu PDV.

9. Odbitak pretporeza kod otpočinjanja obavljanja oporezive djelatnosti

Član 101

(1) Lice iz člana 40 stav 1 Zakona koje otpočne sa obavljanjem djelatnosti podnosi poreskom organu zahtjev za odbijanje pretporeza za proizvode koje ima na zalihama. U zahtjevu mora posebno iskazati proizvode na koje je bio plaćen PDV kod nabavke ili uvoza i za upotrebljavane proizvode.

(2) Odbitak pretporeza se izračunava na način što:

1. se zalihe vrednuju po knjigovodstvenoj vrijednosti (sa uključenim PDV) ili tržišnoj vrijednosti ako je ona niža,
2. se od vrijednosti zalihe proizvoda oduzme vrijednost proizvoda za koje još nije primljen račun, odnosno ako će račun biti primljen nakon registracije za poreskog obveznika,
3. je iznos pretporeza jednak iznosu PDV koji bi bio obračunat ako bi proizvodi bili nabavljeni dan prije dana registracije za plaćanje (sa uključenim PDV).

(3) Pod zalihama iz stava 2 ovog člana ne smatra se oprema za obavljanje djelatnosti i nepokretnosti.

(4) Poreski obveznik iz stava 1 ovog člana može odbiti pretporez sadržan u zalihama srazmjerno izvršenim isporukama, s tim što po tom osnovu nema pravo na povraćaj pretporeza.

10. Ispravka odbitka pretporeza

Član 102

(1) Ako se poreska osnovica (naknada) naknadno promijeni zbog različitih vrsta popusta ili nemogućnosti plaćanja, u smislu člana 20 stav 9 Zakona, poreski obveznik koji je isporučio proizvode ili izvršio usluge može ispraviti iznos PDV tek onda kada poreski obveznik kome je bio isporučen proizvod ili mu je bila izvršena usluga ispravi odbitak pretporeza i o tome pismeno obavijesti isporučioca (dobavljača).

(2) Ispravke iz stava 1 ovog člana moraju se izvršiti u poreskom periodu u kojem je primljeno pismeno obavještenje, odnosno kada je izmijenjena poreska osnovica.

(3) Ako na osnovu rješenja carinskog organa treba ispraviti odbitak pretporeza, takva ispravka se vrši kod obračuna PDV za poreski period u kome je rješenje carinskog organa postalo izvršno.

11. Promjena uslova mjerodavnih za oporezivanje

Član 103

(1) Ako u periodu od pet godina od kalendarske godine početka korišćenja opreme, poreski obveznik pređe iz oporezive na djelatnost koja je oslobođena od poreza i obrnuto (promjena uslova na osnovu kojih je imao ili nije imao pravo na odbitak pretporeza za tu opremu), za period nakon promjene, ispravlja se PDV. Kod nepokretnosti se umjesto perioda od pet godina uzima u obzir period od deset godina.

(2) Za početak korišćenja opreme, odnosno nepokretnosti (u daljem tekstu: kapitalna dobra) smatra se poreski period u

kojem je izvršen (odnosno nije izvršen) odbitak pretporeza.

(3) Vrijeme korišćenja se iskazuje u poreskim periodima u koje ulazi i svaki otpočeti poreski period korišćenja.

(4) Kod ispravke pretporeza polazi se od ukupnog iznosa pretporeza koji otpada na nabavljena ili proizvedena kapitalna dobra. Ispravka pretporeza sprovodi se za razdoblje nakon promjene uslova mjerodavnih za odbitak pretporeza.

(5) Ako se naknadno ispravlja pretporez koji se u periodu nabavke nije mogao odbiti, dozvoljeno je odbijanje samo onog iznosa pretporeza koji ispunjava uslove iz člana 37 Zakona. Ispravka pretporeza koji se nije mogao odbiti jer ne postoji račun iz člana 32 Zakona ili carinska deklaracija nije dozvoljena.

(6) Povećanja, odnosno smanjenja pretporeza koja su nastala po osnovu ispravke pretporeza prema članu 39 stav 2 Zakona, predstavljaju poslovne prihode, odnosno rashode poreskog obveznika u poreskom periodu. Ispravka pretporeza ne utiče na visinu troškova nabavke, odnosno proizvodnje kapitalnih dobara prilikom popisa kapitalnih dobara poreskog obveznika.

(7) Postupak ispravke pretporeza vrši se ako pretporez koji bi se trebao ispraviti po kapitalnom dobru prelazi 30 €.

12. Razdoblje za ispravku pretporeza

Član 104

(1) Razdoblje (period) za ispravku pretporeza kod nepokretnosti iznosi deset godina, odnosno 120 obračunskih perioda, a kod ostalih osnovnih sredstava 5 godina tj. 60 obračunskih perioda od perioda početka upotrebe, kada su ta kapitalna dobra nabavljena ili proizvedena i odbijen pretporez. Ispravka pretporeza sprovodi se odjednom, za razdoblje od promjene uslova do kraja razdoblja isporuke.

(2) Ako određeno kapitalno dobro postane neupotrebljivo prije isteka razdoblja za ispravku pretporeza, u momentu kada je kapitalno dobro postalo neupotrebljivo zaključuje se period ispravke pretporeza.

(3) Odredbe stava 1 i 2 ovog člana odnose se i na naknadna dugotrajna ulaganja.

(4) Ako naknadna ulaganja u kapitalna dobra suštinski ne promijene vrijeme njihovog korišćenja, ispravka pretporeza za to ulaganje vrši se u razdoblju ispravke pretporeza za konkretno dobro.

(5) Ako naknadna ulaganja bitno mijenjaju vijek korišćenja kapitalnog dobra ili predstavljaju posebnu cjelinu (npr. dogradnja postojeće zgrade), za to ulaganje određuje se novo razdoblje ispravke pretporeza.

(6) Iznos ispravke pretporeza utvrđuje se na sledeći način:

vrijeme korišćenja kapitalnog dobra
prije promjene uslova poslovanja
pretporez - (minus) pretporez h (puta) _____
period ispravke pretporeza

(7) Vrijeme korišćenja kapitalnog dobra iskazuje se u obračunskim periodima. U vrijeme korišćenja kapitalnog dobra ubraja se i svaki započeti obračunski period korišćenja.

(8) Kod prodaje privrednog društva (cjeline ili pogona) za kupca se ne prekida razdoblje ispravke pretporeza.

13. Ispravka pretporeza kod promjene uslova oporezivanja

Član 105

(1) Pod promjenom uslova mjerodavnih za oporezivanje, u skladu sa članom 39 stav 2 Zakona, smatra se promjena uslova koji su bili mjerodavni za odbijanje pretporeza na početku korišćenja opreme, odnosno nepokretnosti, što dovodi do manjeg ili većeg odbitka pretporeza u odnosu na početno stanje.

(2) Ako poreski obveznik koji je bio redovno oporezivan pređe na oporezivanje u skladu sa članom 42 Zakona, mora za opremu i nepokretnost izvršiti ispravku pretporeza, ako se za njih nije završio period ispravke pretporeza, prema članu 103 ovog pravilnika.

(3) Ako poreski obveznik iz člana 42 Zakona pređe na redovno oporezivanje, to se ne smatra promjenom uslova mjerodavnih za odbijanje pretporeza u smislu člana 39 stav 2 Zakona i nema pravo na naknadni odbitak pretporeza.

14. - odeljak brisan -

Član 106

- brisan -

15. Odbitak pretporeza kod prodaje imovine

Član 107

(1) Ako se neko preduzeće kao cjelina ili njegov dio otuđi, a pri tom njegov sticalac obračunati PDV u cijelosti može odbiti kao pretporez, ta se isporuka smatra neoporezivom.

(2) Ako sticalac imovine iz stava 1 ovog člana nema pravo na odbitak pretporeza, tada se to otuđenje smatra oporezivom isporukom.

(3) Ako sticalac imovine iz stava 1 ovog člana obavlja isporuku proizvoda i usluga koje dijelom podliježu plaćanju PDV, a dijelom su oslobođene, vrši se podjela pretporeza, shodno članu 38 Zakona.

(4) Ako otuđenje imovine iz stava 1 ovog člana vrši lice koje je oslobođeno plaćanja PDV ili lice iz člana 42 Zakona, tada se na to otuđenje ne obračunava PDV, pa se ni kod sticaoca te imovine ne može odbiti pretporez.

(5) Ako sticanjem imovine iz stava 1 ovog člana naknadno dođe do promjene uslova mjerodavnih za oporezivanje, prema članu 39 stav 2 Zakona, sticalac je obavezan izvršiti ispravku pretporeza kao da mu je pri sticanju imovine zaračunat PDV.

16. Isporuke za koje se ne može odbiti pretporez

Član 108

(1) Poreski obveznik ne može odbiti pretporez sadržan u računima za primljene proizvode i obavljene usluge koje koristi za isporuke proizvoda i usluga:

1. oslobođenih plaćanja PDV u zemlji,
2. u inostranstvu, koje bi bile oslobođene od plaćanja PDV da su obavljene u zemlji,
3. bez naknade koje bi bile oslobođene od PDV.

(2) Ako se isporuke proizvoda i usluga koje su oslobođene plaćanja PDV u zemlji, obavljaju u inostranstvu, ne ostvaruje se pravo na odbitak pretporeza koji je sa njima povezan,

(3) Ako poreski obveznik obavlja isporuke proizvoda i usluga bez naknade, nema pravo na odbitak pretporeza ako je obavljanje takvih isporuka oslobođeno PDV.

(4) Kod izvoznih isporuka iz člana 25 Zakona, poreski obveznik ima pravo na odbitak pretporeza koji je sadržan u računima za nabavku proizvoda i usluga koji se odnose na izvozne transakcije.

XII POVRAĆAJ PDV

Povraćaj poreza po poreskoj prijavi

Član 109

(1) Poreskom obvezniku koji u poreskom periodu ima pravo na odbitak pretporeza, a čiji je iznos veći od njegove poreske obaveze razlika se priznaje kao poreski kredit za naredni period ili na njegov zahtev vraća u roku od 60 dana od dana podnošenja obračuna PDV.

(2) Poreskom obvezniku, pretežnom izvozniku i poreskom obvezniku koji u više od tri uzastopna obračuna PDV iskazuje višak pretporeza, razlika PDV se može vratiti u roku od 30 dana od dana podnošenja obračuna PDV.

(3) Pretežnim izvoznikom iz stava 2 ovog člana smatra se poreski obveznik čiji prihodi iz inostranstva čine više od 51% njegovih ukupnih prihoda.

(4) Poreski obveznik iz stava 2 ovog člana podnosi nadležnom poreskom organu zahtjev za dobijanje statusa pretežnog izvoznika, u kome navodi:

- firmu, odnosno naziv i sjedište, odnosno stalno prebivalište,
- PDV broj (PIB),
- podatke o izvozu iz stava 3 ovog člana sa navođenjem dokumenata iz koji podaci proizilaze.

(5) Poreskom obvezniku kojem je istekao rok za plaćanje drugih poreza poreski organ će razliku iz stava 1 ovog člana koja je priznata kao poreski kredit preusmjeriti za plaćanje tih poreza.

(6) O preusmjeravanju iz stava 5 ovog člana poreski organ donosi rješenje na osnovu koga se vrši preusmjeravanje.

(7) Preusmjeravanje razlike iz stava 1 ovog člana koja je priznata kao poreski kredit za plaćanje poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, do stvaranja tehničkih uslova u poreskom organu vrši Ministarstvo finansija, na osnovu zahtjeva za preusmjeravanje sredstava.

(8) Zahtjev iz stava 7 ovog člana podnosi se na Obrascu SP-PDV koji je sastavni dio ovog pravilnika.

XIII POVRAĆAJ PDV LICIMA KOJI NEMAJU SJEDIŠTE U CRNOJ GORI

Član 110

(1) Strano lice koje obavlja privrednu djelatnost preko poslovne jedinice i strano lice koje je zbog obavljanja djelatnosti u Crnoj Gori imenovalo poreskog zastupnika nema pravo na povraćaj PDV na osnovu člana 51 Zakona, a ima pravo na odbijanje pretporeza ako ispunjava uslove iz člana 37 Zakona.

(2) Strano lice iz stava 1 ovog člana koje ne imenuje poreskog zastupnika, nema pravo na povraćaj pretporeza, na osnovu člana 51 Zakona.

(3) Odredbe stava 2 ovog člana se ne odnose na strano lice koje pruža usluge iz člana 17 stav 3 Zakona licu koje je u skladu sa Zakonom i ovim pravilnikom obveznik za plaćanje PDV.

Član 111

(podnosilac zahtijeva za povraćaj PDV)

(1) Lice koje nema sjedište u Crnoj Gori a ima pravo na povraćaj pretporeza na osnovu člana 51 Zakona, podnosi zahtjev za povraćaj PDV nadležnom poreskom organu u Podgorici (Filijala - Podgorica).

(2) Poreski organ iz stava 1 ovog člana odlučuje o povraćaju PDV na osnovu podnijetog zahtjeva.

(3) Zahtjev za povraćaj PDV podnosi se na obrascu ZP-PDV-S koji j odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni dio.

(4) Pri podnošenju prvog zahtjeva za povraćaj strani poreski obveznik se o toj činjenici izjašnjava na mjestu predviđenom u obrascu ZP-PDV-S.

(5) Pri obradi prvog zahtjeva za povraćaj poreskom obvezniku se dodjeljuje broj pod kojim će se voditi kod nadležnog poreskog organa.

(6) Dodijeljeni broj poreski obveznik, odnosno njegov zastupnik, obavezan je upisati pri podnošenju zahtjeva za povraćaj u obrascu ZP-PDV-S za na to predviđenom mjestu.

(7) Podnosilac zahtjeva na poleđini zahtjeva sam specificira račune po kojima traži povraćaj PDV.

(8) Zahtjev za povraćaj PDV može, umjesto poreskog obveznika podnijeti njegov zastupnik, uz priloženo punomoćje poreskog obveznika.

(9) Zastupnik poreskog obveznika mora biti domaći poreski obveznik.

Član 112

(zahtjev za povraćaj)

(1) Podnosilac zahtjeva za povraćaj PDV može ostvariti povraćaj PDV koji mu je bio obračunat u vezi sa nabavkama proizvoda ili usluga u Crnoj Gori, odnosno PDV koji mu je bio obračunat kod uvoza proizvoda. Podnosilac može zahtjev za povraćaj PDV podnijeti za peri od od najmanje šest mjeseci, a najviše jedne kalendarske godine.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana zahtjev za povraćaj PDV se može podnijeti za period koji je kraći od šest mjeseci, ako taj period predstavlja ostatak kalendarske godine (npr. za mjesec novembar i decembar).

(3) Podnosilac zahtjeva mora uz popunjen zahtjev priložiti: račune i odgovarajuću uvoznu dokumentaciju u originalu i potvrdu izdatu od stranog poreskog organa da je obveznik za PDV u stranoj državi (potvrda ne može biti starija od šest mjeseci).

(4) Podnosilac zahtjeva mora na zahtjevu potvrditi:

1. da u Crnoj Gori u periodu na koji se odnosi zahtjev nije izvršio nikakav oporezivi promet proizvoda, odnosno usluga, osim usluga kod uvoza proizvoda vezano za član 22 stav 2 tačka 2 Zakona, usluga kod uvoza u skladu sa članom 25 Zakona i uvoza sa članom 30 Zakona i usluge na koje mora biti plaćen PDV od strane lica kome je usluga bila izvršena,

2. da su dati podaci istiniti,

3. da će vratiti bilo koji pogrešno dobijeni iznos PDV.

(5) Zahtjev za povraćaj PDV se podnosi nadležnom poreskom organu (Filijala Podgorica), najkasnije u roku od šest mjeseci po isteku kalendarske godine u kojoj je PDV bio obračunat.

Član 113

(ograničenje povraćaja)

(1) Zahtjev za povraćaj PDV može se podnijeti samo za iznose veće od 300 €, izuzev u slučaju iz člana 112 stav 2 ovog pravilnika, kada taj iznos ne može biti manji od 100 €.

(2) Zahtjevu za povraćaj poreza prilažu se originalni računi koji moraju sadržati sve podatke iz člana 32 Zakona.

(3) Nakon odobrenog povraćaja PDV poreski organ poništava originale računa pečatom sa natpisom "Iskorišćeno pravo na povraćaj PDV" i vraća ih poreskom obvezniku.

Član 114

(rokovi za povraćaj)

(1) Poreski organ donosi rješenje i poreskom obvezniku doznačuje traženi iznos PDV na njegov nerezidentni račun otvoren kod banke ovlašćene za poslove s inostranstvom, sa sjedištem u Crnoj Gori, a koji u zahtjevu naznači poreski

obveznik, odnosno njegov zastupnik, ili na račun zastupnika u Crnoj Gori, u roku od 45 dana od dana prijema zahtjeva za povraćaj poreza.

(2) Troškove platnog prometa za doznačeni iznos PDV snosi podnosilac zahtjeva.

(3) Ako poreski organ ospori zahtjev u cjelosti ili djelimično izdaje rješenje o odbijanju zahtjeva za povraćaj ili donosi rješenje o novoutvrđenom iznosu PDV za povraćaj.

(4) Ako je PDV vraćen, a ispostavi se da su podaci iz zahtjeva netačni, podnosilac zahtjeva je obavezan vratiti isplaćeni iznos.

XIV POVRAĆAJ PDV U PUTNIČKOM PROMETU

Član 115

(uslovi za povraćaj PDV)

(1) Lice koje u Crnoj Gori nema stalno ni povremeno prebivalište a koji u okviru ličnog putničkog prometa iznese proizvode kupljene u Crnoj Gori, uključujući rezervne djelove koji su zbog popravke i servisiranja ugrađeni u motorna vozila, plovne objekte i avione registrovane van poreskog područja ima pravo da, u skladu sa članom 52 Zakona i ovim pravilnikom, zatraži povraćaj PDV plaćen na iznijete proizvode.

(2) Kod povraćaja PDV iz stava 1 ovog člana moraju biti ispunjeni sledeći uslovi:

1. da je vrijednost kupljenih proizvoda po jednom računu, odnosno na više računa izdatih istog dana kod istog prodavca, veća od 100 €,

2. da je poreski obveznik - prodavac za prodane proizvode izdao popunjeni obrazac PDV - PP, ili drugi dokument koji odgovara tom obrascu. Obrascu mora biti priložen račun, odnosno računi iz tačke 1 ovog stava,

3. da je kupac iznio proizvode iz Crne Gore u roku od tri mjeseca od dana kupovine. Pod iznošenjem proizvoda podrazumijeva se i slanje proizvoda poštom ili na drugi odgovarajući način, pod uslovom da kupljeni proizvodi napuste carinsko područje Crne Gore,

4. da su kupljeni proizvodi dati na uvid carinskom organu koji, nakon pregleda i sprovedenog carinskog postupka, ovjerava obrazac PDV-PP i priložene račune i upisuje datum prelaska proizvoda preko granice Crne Gore.

(3) Pri kupovini plovnih objekata i proizvoda koji se u njih ugrađuju a ostaju na vezu u Crnoj Gori povraćaj plaćenog PDV se može ostvariti bez njihovog iznošenja iz zemlje pod uslovom da je izvršeno izvozno - uvozno carinjenje, u skladu sa Zakonom o trgovini.

(4) Pravo na povraćaj PDV, u skladu sa ovim članom, ne odnosi se na mineralna ulja, alkohol i alkoholna pića i duvanske proizvode.

(5) Oblik i sadržaj obrasca PDV-PP je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni dio.

Član 116

(obaveze prodavca)

(1) Na zahtjev kupca iz člana 115 ovog pravilnika prodavac izdaje obrazac PDV-PP. Obrazac PDV-PP se popunjava u tri primjerka od kojih original i jednu kopiju zadržava kupac, a drugu kopiju prodavac čuva u svojoj dokumentaciji.

(2) Prodavac na obrascu PDV-PP iskazuje cjelokupni plaćeni iznos, iznos naknade bez PDV, stopu PDV, iznos PDV i ukupni iznos PDV koji se vraća kupcu i upisuje evidencioni broj tog obrasca iz evidencije izdatih obrazaca PDV-PP. Evidencioni broj obrasca PDV-PP se upisuje u prvom redu uz naziv obrasca.

(3) Prodavac naplaćuje od kupca ukupnu cijenu proizvoda sa PDV. Porez na dodatu vrijednost, sadržan u vrijednosti prodatih proizvoda prodavac može izračunati primjenom preračunate poreske stope na prodajnu vrijednost tih proizvoda.

(4) Prodavac uplaćuje PDV sadržan u proizvodima prodatim kupcima iz člana 52 Zakona zajedno sa PDV za ostale isporuke proizvoda i usluga na način predviđen članom 36 Zakona.

(5) Prodavac je obavezan da vodi posebnu evidenciju o izdatim obrascima PDV-PP i o povraćaju PDV kupcima iz člana 52 Zakona na obrascu PDV-E.

(6) Obrazac PDV-E sadrži sledeće podatke:

1. broj i datum računa iz obrasca PDV-PP,
2. cijenu proizvoda (iznos naknade) bez PDV,
3. iznos PDV sadržan u vrijednosti prodatih proizvoda,
4. iznos PDV koji je vraćen,
5. datum povraćaja PDV.

(7) Oblik obrasca PDV-E je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni dio.

Član 117

(način povraćaja PDV)

(1) Kupcu ili podnosiocu zahtjeva plaćeni PDV se vraća ako u roku od šest mjeseci od dana izdavanja računa dostavi ovjeren original obrasca PDV-PP prodavcu od kojeg je kupio proizvode. Ovjeren original obrasca PDV-PP predstavlja zahtjev za povraćaj PDV.

(2) Ako je ovjereni original obrasca PDV-PP dostavljen poštom, kupac ili podnosilac zahtjeva dostavlja prodavcu broj računa na koji će se vratiti plaćeni PDV.

(3) Na osnovu ovjerenog originala obrasca PDV-PP prodavac, kada provjeri da li podneseni zahtjev ispunjava uslove za povraćaj poreza, vraća plaćeni PDV kupcu ili podnosiocu zahtjeva.

(4) Plaćeni PDV vraća se u EUR-ima gotovinskom isplatom ili uplatom na račun koji navede kupac ili podnosilac zahtjeva. Ako je isplata u gotovini prodavac je obavezan PDV vratiti odmah, a ako se doznačava na račun kupca, odnosno podnosioca zahtjeva uplata se vrši u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva na račun koji je naveo kupac u zahtjevu.

(5) Kupac ili podnosilac zahtjeva potpisan na obrascu PDV-PP potpisom potvrđuje prijem vraćenog PDV u gotovini.

(6) Ovjeren original obrasca PDV-PP s potpisom kupca, odnosno podnosioca zahtjeva o prijemu vraćenog PDV ili sa nalogom za prenos, služe prodavcu kao dokaz za umanjenje poreske obaveze.

(7) Kupac koji želi ostvariti povraćaj PDV obavezan je prilikom izlaska iz Crne Gore dati na uvid račune i kupljene proizvode carinskoj službi i dati na ovjeru original obrasca PDV-PP.

(8) Računi koji se daju na uvid uz obrazac PDV-PP moraju sadržati najmanje podatke koji se odnose na račune za gotovinski promet.

Član 118

(carinski nadzor)

(1) Carinski organ je obavezan, prije ovjere popunjenog obrasca PDV-PP i priloženih računa utvrditi:

1. da li su podaci iz putne isprave (pasoša) istovjetni sa podacima iz obrasca PDV-PP,
2. da li su proizvodi dati na uvid istovjetni sa proizvodima navedenim u obrascu PDV-PP i na priloženim računima,
3. da li je iznos na obrascu PDV-PP veći od 100 €,
4. da li su kupljeni proizvodi korišćeni u Crnoj Gori i da li su carinskom organu podnijeti u roku od tri mjeseca od dana kupovine u Crnoj Gori,
5. da je original obrasca PDV-PP ovjerio i potpisao prodavac.

(2) Ako su ispunjeni uslovi iz stava 1 ovog člana carinski organ ovjerava original obrasca PDV-PP i priložene račune potpisom i pečatom i u obrazac PDV-PP unosi datum iznošenja proizvoda sa carinskog područja Crne Gore. Original računa i obrazac PDV-PP vraća kupcu, a jedan primjerak obrasca zadržava za potrebe naknadne kontrole kod iznošenja proizvoda iz Crne Gore.

Član 119

(povraćaj PDV od strane poreskog organa)

(1) Poreski obveznik ostvaruje pravo na povraćaj PDV od strane poreskog organa na osnovu podnijetog obrasca PDV-PP nakon što je, u skladu sa uslovima iz člana 117 ovog pravilnika, kupcu vratio PDV za proizvode koje je kupac kupio od njega i iznio iz Crne Gore.

(2) Poreski obveznik iz stava 1 ovog člana podnosi zahtjev za povraćaj plaćenog PDV kod nadležnog poreskog organa.

(3) Poreski organ odlučuje o povraćaju PDV na osnovu podnijetih obrazaca PDV-PP i od strane carinskog organa ovjerenih računa, obrasca PDV-E i dokaza o isplati PDV kupcu.

(4) Zahtjev za povraćaj se može podnijeti po isteku mjeseca u kome je prodavac vratio PDV kupcu.

XV KNJIGOVODSTVENO EVIDENTIRANJE POREZA NA DODATU VRIJEDNOST

Član 120

(1) Poreski obveznik je dužan u svom knjigovodstvu obezbijediti sve podatke potrebne za tačno, pravilno i pravovremeno obračunavanje i plaćanje PDV.

(2) Osnov za knjigovodstveno evidentiranje za PDV bitnih događaja, promjena i činjenica su i odgovarajuće isprave kao što su: izdati i primljeni računi, dokumenta o uvozu i izvozu, dokumenta o uplatama i isplatom kao i sve druge isprave (dokumenta) koje su od značaja za obračunavanje i plaćanje PDV i korišćenje prava za odbijanje pretporeza.

(3) Knjigovodstvo poreskog obveznika i knjige izdatih i primljenih računa moraju se voditi u skladu s propisima o računovodstvu i drugim propisima koji uređuju vođenje knjigovodstva poreskog obveznika.

Član 121

(1) Poreski obveznik mora u svom knjigovodstvu osigurati sve podatke potrebne za plaćanje PDV, a naročito:

1. o ukupnom iznosu naknade za isporučene proizvode i usluge sa PDV po poreskim stopama (opštoj i sniženoj), iznosu naknade za isporuke proizvoda i usluga koje ne podliježu oporezivanju, iznosu naknade za isporuku proizvoda i usluga koje su oslobođene poreza, iznosu naknade za isporuku proizvoda i usluga koje se oporezuju po stopi od 0% bez obzira kome su obavljene;

2. o obračunatom porezu po izdatim računima za isporučene proizvode i obavljene usluge;

3. o ukupnom iznosu naknade za primljene proizvode i usluge, iznosu naknade za primljene proizvode i usluge sa PDV i iznosu naknade za primljene proizvode bez poreza;

4. o obračunatom porezu po računima za primljene proizvode i korišćene usluge;

5. o obavezi poreza za uplatu i uplati poreza;

6. o potraživanju za povraćaj pretporeza i njegovoj uplati.

(2) Poreski obveznici koji zalihe proizvoda iskazuju po prodajnim cijenama s uključenim PDV obavezni su osigurati podatke o pretporezu i podatke o poreskim osnovicama razvrstanim po poreskim stopama.

(3) Radi osiguranja podataka o izdatim i primljenim računima i porezu sadržanom u tim računima, poreski obveznik mora voditi posebne evidencije - Knjigu izdatih (izlaznih) računa (obrazac I-RAČ) i Knjigu primljenih (ulaznih) računa (obrazac U-RAČ).

(4) Radi osiguranja podataka o računima izdatim za primljene avanse (predujmove), odnosno računima za date avanse, poreski obveznici moraju voditi posebne evidencije - Knjigu izdatih računa i Knjigu primljenih računa istog sadržaja kao za knjige propisane stavom 3 ovog člana.

(5) Poreski obveznici moraju voditi posebnu Knjigu primljenih računa i Knjigu izdatih računa istovjetnog sadržaja knjigama iz stava 3 ovog člana, za isporuke proizvoda i usluga koje se koriste u neposlovne svrhe poreskog obveznika.

(6) Radi osiguranja podataka o pretporezu plaćenom pri uvozu, poreski obveznik (uvoznik) mora o uvozu voditi posebnu evidenciju.

(7) Oblik i sadržaj obrazaca I-RAČ i U-RAČ iz stava 3 ovog člana odštampan je uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni dio.

Knjiga izdatih računa

Član 122

1) U Knjigu izdatih računa upisuju se podaci kako slijedi:

1. Kolona 1 - redni broj;

2. Kolona 2 - datum knjiženja računa;

3. Kolona 3 - broj računa;

4. Kolona 4 - datum ispostavljanja računa;

5. Kolona 5 - naziv kupca (primaoca proizvoda ili usluga) ako se radi o pravnom licu, odnosno ime i prezime ako se radi o kupcu - fizičkom licu, sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište;

6. Kolona 6 - PDV broj kupca;

7. Kolona 7 - vrijednost prometa proizvoda i usluga koji je oslobođen plaćanja PDV;

8. Kolona 8 - vrijednost oporezivog prometa proizvoda i usluga izvršena inostranim kupcima (izvoz);

9. Kolona 9 - vrijednost oporezivog prometa proizvoda i usluga izvršena obveznicima PDV, bez PDV;

10. Kolona 10 - vrijednost oporezivog prometa proizvoda i usluga izvršena krajnjim potrošačima, bez PDV;

11) U kolone 11, 12, 13 i 14 - upisuje se iznos obračunatog PDV po stopama (0%, 7%, 15% i 21%) a koji se dobija množenjem vrijednosti oporezivog prometa iz kolona 8, 9 i 10 sa propisanim stopama;

12) Kolona 15 - upisuje se ukupna vrijednost oporezivog prometa koja obuhvata vrijednost oporezivog prometa bez PDV (kolone 8, 9 i 10) i iznos obračunatog PDV (kolone 11, 12, 13 i 14).

(2) U knjigu izdatih računa unosi se i:

1. dnevni gotovinski promet. U tom se slučaju u kolonu 3 unose brojevi računa za gotovinski promet (od _____ do _____, prema specifikaciji od _____ do _____ i sl.), u kolonu 4 datum, u kolonu 5 naznaka da se radi o gotovinskim računima, kao "gotovinska naplata blagajne broj ____" i sl. kolona 6 se ne popunjava, a iznos tih računa (gotovinske naplate) upisuje se u kolone 10 i 15. U ovu kolonu poreski obveznik može, na osnovu isprava o dnevnom prometu, upisati u jednom iznosu gotovinski promet za cijeli obračunski period;

2. gotovinski promet bez računa. U slučaju gotovinskog prometa iz člana 32 stav 6 Zakona, u kolonu 3 unosi se naznaka prodajnog mjesta (kiosk i sl.), u kolonu 4 datum, a ostali podaci se upisuju na način iz tačke 1 ovog stava;

3. računi za isporuke bez naknade ili uz lični popust;

4. računi za usluge koje su izvršila strana lica čije je mjesto oporezivanja u Crnoj Gori (član 17 Zakona);

5. naknadne ispravke računa.

(3) Nakon ispostavljanja računa za isporuke proizvoda, odnosno usluga za koje je primljen avans i izdat račun u Knjizi izdatih računa za avanse poništava (stornira) se račun za avans, a račun za isporučene proizvode, odnosno obavljene usluge upisuje se u Knjigu izdatih računa za isporučene proizvode i obavljene usluge.

Knjiga primljenih računa

Član 123

- 1) U Knjigu primljenih računa upisuju se podaci kako slijedi:
1. Kolona 1 - redni broj;
 2. Kolona 2 - datum prijema računa;
 3. Kolona 3 - datum knjiženja;
 4. Kolona 4 - broj računa;
 5. Kolona 5 - datum izdavanja računa;
 6. Kolona 6 - naziv isporučioaca, odnosno dobavljača proizvoda ili usluga, sjedište, odnosno prebivalište ili uobičajeno boravište;
 7. Kolona 7 - PDV broj isporučioaca proizvoda ili usluga;
 8. Kolona 8 - vrijednost nabavke za koje je propisano oslobođenje od plaćanja PDV;
 9. Kolona 9 - ukupna vrijednost oporezivih nabavki sa PDV;
 10. Kolona 10 - ukupan iznos ulaznog PDV;
 11. Kolona 11 - iznos PDV na domaće nabavke obračunat po stopi od 7%;
 12. Kolona 12 - iznos PDV na domaće nabavke obračunat po stopi od 15%;
 13. Kolona 13 - iznos PDV na domaće nabavke obračunat po stopi od 21%;
 14. Kolona 14 - iznos PDV na usluge koje su izvršila inostrana lica po stopi od 7% (član 17 Zakona);
 15. Kolona 15 - iznos PDV na usluge koje su izvršila inostrana lica po stopi od 15% (član 17 Zakona);
 16. Kolona 16 - iznos PDV na usluge koje su izvršila inostrana lica po stopi od 21% (član 17 Zakona);
 17. Kolona 17 - iznos paušalne nadoknade koja se isplaćuje poljoprivrednicima po stopi od 8% (član 43 Zakona).
- (2) Po prijemu računa za isporučene proizvode i izvršene usluge za koje je plaćen avans, u Knjigu primljenih računa za avans poništava (stornira) se račun za dati avans, sa svim podacima, a račun za isporučene proizvode i izvršene usluge unosi se na odgovarajući način u Knjigu ulaznih računa za primljene proizvode i izvršene usluge.
- (3) U Knjigu primljenih računa unose se i podaci o naknadnim ispravkama pretporeza, u smislu člana 20 stav 9 Zakona.
- (4) U knjigu primljenih računa unose se i podaci iz računa koji su ispostavljeni za usluge koje su izvršila strana lica, a čije je mjesto oporezivanja u Crnoj Gori (član 17 Zakona).

Član 124

- (1) Knjiga izdatih i Knjiga primljenih računa zaključuje se za svaku kalendarsku godinu, odnosno kod prestanka poslovanja.
- (2) Tokom godine, za svaki poreski period, iznosi upisani u knjige iz stava 1 ovog člana se sabiraju i koriste za popunjavanje poreske prijave.
- (3) U Knjigu primljenih i Knjigu izdatih računa upisuje se i kumulativni iznos poreza za obračunski period.

Član 125

Obrasci i knjige iz ovog pravilnika mogu se prilagođavati automatskoj obradi podataka, s tim što se moraju osigurati najmanje propisani podaci.

Čuvanje dokumentacije

Član 126

Poreski obveznik dokumentaciju iz člana 54 Zakona, može čuvati na mikrofilmu, odnosno na drugom mediju i to na način da je moguće bilo kad prikazati na ekranu ili odštampati.

XVI POSEBNI POSTUPCI OPOREZIVANJA

1. Mali preduzetnici

Član 127

- (1) Lice koje za poslednjih 12 mjeseci ostvari isporuku proizvoda ili usluga u vrijednosti koja ne prelazi, odnosno nije vjerovatno da će preći 30.000 eura, nije obveznik za plaćanje PDV.
- (2) Pod vrijednošću isporuka iz stava 1 ovog člana podrazumijeva se iznos na koji bi se obračunao i plaćao PDV za taj

period, da te isporuke nijesu oslobođene od plaćanja PDV.

(3) Lice iz stava 1 ovog člana ne smije obračunavati i iskazivati PDV na računima, nema pravo na odbitak pretporeza i ne vodi knjigovodstvo za potrebe PDV.

(4) Kod prelaska sa redovnog postupka oporezivanja na oporezivanje prema članu 42 Zakona i obrnuto, za PDV na izlazne isporuke i odbitak pretporeza mjerodavan je način oporezivanja u dvanaestomjesečnom periodu u kojem je izvršena, odnosno primljena nabavka.

(5) Ako je lice iz člana 42 Zakona prije prelaska na redovni postupak oporezivanja primilo avanse, primljeni avansi u cijelosti se oporezuju u poreskom periodu u kojem su obavljene te isporuke.

(6) Kod prelaska sa redovnog postupka oporezivanja na način iz člana 42 stav 1 Zakona isporuke koje su bile izvršene prije prelaska ne oporezuju se nakon prelaska.

(7) Kod prelaska sa redovnog postupka oporezivanja na način iz člana 42 Zakona i obrnuto mora se voditi računa da pojedine isporuke ne ostanu neoporezovane ili da se ne oporezuju dvostruko.

(8) Odredbe ovog člana ne odnose se na lica koja nemaju sjedište u Crnoj Gori.

2. Poljoprivrednici

Član 128

(1) Poljoprivrednik (koji nije obveznik PDV) koji izvrši isporuku poljoprivrednih i šumskih proizvoda koji je upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava, odnosno preduzetnik koji je upisan u Registar profesionalnih ribara ili Registar uzgajališta, odnosno usluga obveznicima PDV ima pravo na paušalnu nadoknadu po osnovu tih isporuka.

(2) Paušalnu nadoknadu je moguće ostvariti samo za isporuke poljoprivrednih i šumskih proizvoda i poljoprivrednih i šumskih usluga koji su navedeni u prilogu A, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

(3) Obveznici PDV iz stava 1 ovog člana za koje je izvršena isporuka poljoprivrednih i šumskih proizvoda, odnosno usluga imaju pravo da paušalnu nadoknadu odbiju kao pretporez kod plaćanja svoje poreske obaveze.

(4) Pod poljoprivrednikom iz stava 1 ovog člana smatra se lice koje kumulativno ispunjava sledeće uslove:

1. da poljoprivreda predstavlja njegovu osnovnu djelatnost;
2. posjeduje ili koristi pod zakup najmanje pet hektara za bavljenje šumarstvom.

(5) Poljoprivredna djelatnost iz stava 4 ovog člana obuhvata: ratarstvo, voćarstvo, stočarstvo, poljoprivredne usluge, ribarstvo i šumarstvo.

Član 129

(podnošenje zahtjeva)

(1) Zahtjev za izdavanje dozvole za ostvarivanje paušalne nadoknade može podnijeti samo jedan član gazdinstva kao njegov predstavnik.

(2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana se podnosi nadležnom poreskom organu na obrascu PAN, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni dio.

(3) U zahtjevu podnosilac mora naznačiti grupe poljoprivrednih proizvoda i usluga za koje bi želio ostvariti pravo na paušalnu nadoknadu i priložiti dodatne dokaze o ispunjenju uslova iz člana 128 ovog pravilnika.

(4) Poreski organ vodi poseban registar lica koja imaju pravo na paušalnu nadoknadu.

(5) Pod gazdinstvom iz stava 1 ovog člana se podrazumijeva zajednica ljudi koji zajedno koriste prihode i imaju zajedničko prebivalište na istoj adresi.

Član 130

(ostvarivanje prava na paušalnu nadoknadu)

(1) Odobrenje iz člana 129 ovog pravilnika koje glasi na ime predstavnika gazdinstva važi od datuma izdavanja do isteka kalendarske godine za koju je izdato.

(2) Pravo na paušalnu nadoknadu može ostvariti samo lice na čije ime glasi odobrenje za ostvarivanje prava na paušalnu nadoknadu.

(3) Osnovica za obračunavanje paušalne nadoknade čini otkupna vrijednost poljoprivrednog proizvoda, odnosno usluge.

(4) Pri isporuci proizvoda i usluga kupcu - obvezniku PDV, imaoci odobrenja ako žele ostvariti pravo na paušalnu nadoknadu moraju podnijeti kopiju odobrenja koje kupac mora čuvati zajedno sa računom.

(5) Bez kopije odobrenja kupac - obveznik PDV, nema pravo na odbijanje paušalne nadoknade kao pretporeza.

(6) Račun za izvršene isporuke proizvoda, odnosno usluga izdaje kupac. Račun mora sadržati podatke propisane članom 32 Zakona pri čemu se kao redni broj računa navodi redni broj iz evidencije izdavaoca računa. Paušalna

nadoknada se na računu iskazuje isto kao PDV.

(7) Imalac odobrenja mora račune na osnovu kojih je ostvario paušalnu nadoknadu čuvati u skladu sa članom 54 Zakona i dati ih na uvid na zahtjev poreskog organa.

(8) Imalac odobrenja mora na osnovu primljenih računa za period važenja odobrenja sastaviti obračun paušalne nadoknade i podnijeti ga poreskom organu do 31. januara naredne godine.

XVII REGISTRACIJA PORESKIH OBVEZNIKA

1. Sticanje statusa obveznika za PDV

Član 131

(1) Pravno, odnosno fizičko lice stiče status obveznika za PDV danom upisa u registar obveznika za PDV, o čemu poreski organ odlučuje rješenjem.

(2) Ako lice iz stava 1 ovog člana ne podnese prijavu za registraciju u propisanom roku, poreski organ će izvršiti registraciju po službenoj dužnosti, na način što će prijavu iz stava 2 ovog člana podnijeti u ime tog lica.

(3) Prijavu za registraciju ne podnose lica koja obavljaju isključivo isporuke proizvoda i usluga oslobođene plaćanja PDV.

2. Rješenje o registraciji

Član 132

(1) Poreski organ donosi za svakog poreskog obveznika rješenje o upisu u registar obveznika za PDV.

(2) Pravno, odnosno fizičko lice postaje obveznik za PDV danom određenim u rješenju o upisu u registar iz stava 1 ovog člana.

(3) Poreski organ donosi rješenje iz stava 1 ovog člana u roku od 15 dana od dana podnošenja prijave.

(4) Ako poreski organ izda rješenje o upisu obveznika za PDV na osnovu zahtjeva iz člana 42 stav 2 Zakona podnosilac zahtjeva je obveznik za PDV za period od najmanje tri godine.

3. Prestanak statusa obveznika za PDV

Član 133

Pravno i fizičko lice gubi status poreskog obveznika trajnom odjavom djelatnosti i brisanjem iz registra kod poreskog organa. Prije odjave djelatnosti ta lica su dužna izmiriti sve poreske obaveze.

Član 134

Poreskom obvezniku koji u periodu od poslednjih 12 mjeseci ostvaruje promet manji od 30.000 eura, poreski organ može, na njegov zahtjev, donijeti rješenje o prestanku registracije za PDV.

XVIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

1. Carinska roba uvezena prije 31. marta. 2003. godine na koju nije bio plaćen porez na promet proizvoda

Član 135

(1) Na proizvode koji su bili unijeti u carinsko područje prije 31. marta 2003. godine, a prvo carinsko dozvoljeno korišćenje ili upotreba tih proizvoda odobrena nakon 31. marta 2003. godine, obračunava se i plaća PDV kod uvoza, u skladu sa Zakonom i ovim pravilnikom.

(2) Na proizvode koji su bili unijeti u carinsko područje prije 31. marta 2003. godine i za koje nije bilo započeto jedno od carinski dozvoljenih korišćenja ili upotrebe prije 31. marta 2003. godine, osim puštanja proizvoda u slobodan promet, a porez na promet proizvoda nije bio plaćen, obračunava se i plaća PDV kod uvoza u skladu sa Zakonom i ovim pravilnikom.

(3) Na proizvode za koje je 31. marta 2003. godine bio započet postupak privremenog uvoza sa djelimičnim oslobođenjem plaćanja carine i na koje je bio djelimično plaćen porez na promet, obračunava se PDV u skladu sa Zakonom i ovim pravilnikom za djelimične obaveze nastale nakon 1. aprila 2003. godine.

2. Popis zaliha

Član 136

Postojeći obveznici poreza na promet proizvoda i usluga na dan 31. marta 2003. godine dužni su popisati izdate i nenaplaćene račune i date avanse u kojima je sadržan porez na promet proizvoda, odnosno usluga, a taj porez nije plaćen i podnijeti popisne liste nadležnom poreskom organu do 30. aprila 2003. godine.

Član 137

(1) Isporučiocu nepokretnosti dužni su na dan 31. marta 2003. godine obračunati vrijednost izgrađenih, a neisporučenih nepokretnosti kupcima kao i vrijednost nepokretnosti plaćenih do 31. decembra 2002. godine na koje se plaća porez na promet nepokretnosti, u smislu zakona kojim se uređuje oporezivanje prometa nepokretnosti.

(2) Ako se poslije 1. aprila 2003. godine sastavlja obračun u kojem se iskazuje ukupna vrijednost isporučene nepokretnosti, osnovicu za obračun PDV čini vrijednost zaračunata nakon 1. aprila 2003. godine.

(3) Za nepokretnosti (nedovršene i dovršene) za koje na dan 31. marta 2003. godine nijesu poznati kupci, isporučiocu su dužni popisati vrijednost nedovršenih i dovršenih nepokretnosti na dan 31. marta 2003. godine, te na taj način osigurati podatke o visini poreske osnovice za obračun poreza na promet nepokretnosti, odnosno PDV. Pri isporuci ovih nepokretnosti na dio koji je prema popisu izgrađen do 31. marta 2003. godine plaća se porez na promet nepokretnosti, a osnovicu poreza za obračun PDV čini vrijednost zaračunata nakon 1. aprila 2003. godine u smislu odredaba člana 46 stav 11 ovog pravilnika.

Član 138

Poreski obveznici koji zalihe proizvoda iskazuju po prodajnim cijenama sa uračunatim porezom, pri smanjenju, povećanju ili ukidanju poreza obavezni su na dan početka primjene propisa kojim se povećava, smanjuje ili ukida porez izvršiti popis proizvoda na zalihama i utvrditi cijene sa uračunatim porezom po novim stopama.

Član 139

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. januara 2003. godine.

Obrazac ZP-PDV-S (Zahtjev za povraćaj poreza na dodatu vrijednost poreskog obaveznika koji nema sjedište u Crnoj Gori)

Obrazac PDV-PP (Zahtjev za povraćaj poreza na dodatu vrijednost u putničkom prometu)

Obrazac PDV-E (Evidencija računa o prodatim proizvodima radi povraćaja poreza na dodatu vrijednost u putničkom prometu)

Obrazac I-RAČ

Obrazac U-RAČ (Knjiga primljenih računa)

Obrazac PAN (Zahtjev za dobijanje dozvole za ostvarivanje prava na paušalnu naknadu)

Obrazac ZIPS PDV (Zahtjev za imenovanje poreskog zastupnika za porez na dodatu vrijednost)

Obrazac SP-PDV (Zahtjev za preusmjeravanje sredstava)